

AZƏRBAYCAN VETERANI

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının orqanı

02-03 (144-145) 28 fevral 2020-ci il

İctimai-siyasi qəzet

İlham Əliyev Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsini anım mərasimində iştirak edib

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni təcavüzkarları Azərbaycanın Xocalı şəhərində bəşəriyyət tarixində ən qanlı faciələrlə bir sırada duran soyqırımını törətdilər. Bu faciədən 28 il keçir. Həmin kütləvi qırğın nəticəsində 106-sı qadın, 63-ü uşaq, 70-i qoca olmaqla 613 nəfər amansızlıqla qətlə yetirildi, 487 nəfər şikəst oldu, 1275 dinc sakin girov götürüldü, onlardan 150 nəfərin taleyi hələ də məlum deyil. Bu soyqırımını aktı nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini itirdi. Hər il dünya azərbaycanlıları və ədaləti uca tutanlar Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsini yad edirlər.

Azərbaycan paytaxtının min-

lərlə sakini Xocalı soyqırımının 28-ci ildönümü ilə əlaqədar anım mərasimində iştirak etmək üçün fevralın 26-da səhər tezdən Xətai rayonunda faciə qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidənin önünə toplaşdı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva anım mərasimində iştirak etdilər.

Abidənin yanında fəxri qarovul dəstəsi düzülüşdü.

Prezident İlham Əliyev abidənin önünə əklil qoydu, soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə ehtiramını bildirdi.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva, dövlət və hökumət nümayəndələri abidənin önünə gül dəstələri qoydular.

Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası keçirilib

Fevralın 25-də Bakıda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası keçirilib.

Dövlət başçıları iclasda çıxış ediblər.

Prezident İlham ƏLİYEV dedi:

-Hörmətli cənab Prezident, əziz qardaşım.

Sizi Azərbaycanda bir daha səmimiyyətlə salamlayıram. Azərbaycana, doğma vətəninizə xoş gəlmisiniz. Sizin səfəriniz çox böyük önəm daşıyır. Bu gün təkbətək görüş əsnasında Türkiyə-Azərbaycan dostluq-qardaşlıq əlaqələrinin bir çox istiqamətlərini müzakirə etdik. Bir daha əmin olduq ki, aramızdakı əlaqələr strateji xarakter daşıyır, dostluq-qardaşlıq üzərində qurulubdur.

Keçən il əlaqələrimiz üçün çox uğurlu olubdur. Biz Sizinlə bir neçə dəfə görüşmüşük. Siyasi, iqtisadi, enerji, nəqliyyat – bütün sahələrdə çox böyük nailiyyətlər əldə edilib. Onların arasında əlbəttə ki, TANAP layihəsinin Avropa sərhədinə çatdırılmasını və digər layihələri qeyd etmək olar.

Bir sözlə, bu gün keçirilən Azərbaycan-Türkiyə Strateji Əməkdaşlıq Şurasının növbəti toplantısı əminəm ki, əlaqələrimizin gələcək inkişafı üçün çox önəmli olacaq. Gündəlikdə bir çox məsələlər vardır. Bu məsələlərin müzakirəsi və qəbul ediləcək qərarlar, eyni zamanda, imzalanacaq ikitərəfli sənədlər əlaqələrimizi böyük dərəcədə gücləndirəcək.

Bir daha xoş gəlmisiniz, Sizə və nümayəndə heyətinə, qardaş Türkiyə xalqına müvəffəqiyyətlər, uğurlar və cansağlığı arzulayıram.

Prezident Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN dedi: -Mən də hörmətli cənab Prezidentə, əziz qardaşıma gəldiyimiz andan etibarən istər şəxsən mənə, istərsə də nümayəndə heyətinə göstərilən qonaqpərvərliyə görə çox

yirəm. Bundan qısa müddət əvvəl bir qardaşımız da şəhid olub, ona da Allahdan rəhmət diləyirəm. Bütün Azərbaycan xalqına da şəxsən öz adımdan, nümayəndə heyəti və bütün xalqım adından başsağlığı diləklərimi də burada ifadə etmək istəyirəm.

Bu gün keçirəcəyimiz görüşlərdə nazir yoldaşlarımız qarşılıqlı olaraq bir-biriləri ilə lazımi müzakirələr aparacaqlar.

Keçən il qardaşım Əliyev "Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır və nida" deyərək fikrini açıq şəkildə ifadə etmişdir. Türkiyə olaraq bu ifadənin altına biz də imzamızı qoyaraq buradan təkrar etmək istəyirəm. Fevralın 9-da Milli Məclisə keçirilən seçkilərdə əldə etdiyiniz nəticənin də xüsusilə Azərbaycanımız üçün xeyirli olmasını Allahdan diləyirəm. Bu seçkilərin əmin-amanlıq və sabitlik şəraitində başa çatdırılmasından böyük məmnunluq və xoşbəxtlik duyduq.

Hörmətli qardaşım cənab Əliyevin liderliyi ilə reallaşdırılan islahatlar prosesini də təqdir-lə izləyir, müşahidə edirik. İslahatlar prosesini dəstəkləmək

məqsədilə bütün sahələrdə təcrübələrimizi Sizinlə bölüşməyə hazır olduğumuzu ifadə etmək istəyirəm.

Təbii ki, xüsusilə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, TANAP, "Star" neft emalı zavodu kimi nəhəng layihələrə birlikdə imza atdıq. İndi əsas hədəf təxminən 4,5 milyard dollar olan ticarət dövriyyəyimizi 2019-cu ildə müəyyən-ləşdirdiyimiz kimi 15 milyard dollara çatdırmaqdır. Bu məsələdə də qardaşımızla razılıq əldə etdik.

təşəkkür edirəm. Təkbətək görüşümüzdə Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrini dərin təfərrüatı ilə müzakirə etmək imkanımız oldu. Siyasi, hərbi, iqtisadi, ticari, mədəni - bütün sahələrdə nələr edə biləcəyimizi və indiyə qədər nələr etdiyimizi ətraflı müzakirə etdik. Belə bir toplantıya – Şuranın səkkizinci iclasına sədrlik etməkdən duyduğumuz məmnunluğumuz da xüsusi vurğulamaq istəyirəm.

Dünən şəhid olan azərbaycanlı qardaşımıza – İbrahim qardaşımıza Allahdan rəhmət dilə-

Respublika Veteranlar Təşkilatında Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsi anılıb

Mənfur erməni qəsbkarları tərəfindən törədilən və bəşər tarixinin ən dəhşətli qırğınlarından sayılan Xocalı faciəsi Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş məkrli soyqırımı siyasətinin bir hissəsidir. Xocalı faciəsi tarixin yaddaşından heç vaxt silinməyən, dünya tarixində dinc əhəlinin kütləvi qətləmə kimi dərin iz qoymuş Xatın, Sonqmi, Lidiçe, Babi Yar, Ruanda, Serebrenitsa kimi soyqırımları ilə bir sırada dayanır. 1992-ci ilin fevralında Ermənistan silahlı qüvvələri keç-

mı qurbanlarının, həmçinin Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov qeyd edib ki, Xocalı soyqırımının dünyada tanınması, bu faciəyə lazımı qiymətin verilməsi üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət səviyyəsində aparılan genişmiqyaslı fəaliyyət uğurlu nəticələrini verir.

soyqırımının tanınması istiqamətində ardıcıl iş aparılır. Son illər Xocalı həqiqətlərinin dünyaya tanınması, erməni terrorçularının həyata keçirdiyi insanlıq əleyhinə cinayətlərin beynəlxalq miqyasda ifşası sahəsində xeyli iş görülmüş.

“2016-cı ilin Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızın bir hissəsini işğaldan azad edib, uğurlu Naxçıvan əməliyyatı ilə 11 min hektar ərazi nəzarətimizə keçib. Ölkəmizin

bi daim gündəmdədir. Azərbaycan xalqı və dövləti Xocalı faciəsini heç vaxt unutmur və unutmayacaq”, - deyərək Cəlil Xəlilov vurğulayıb.

Mərasimdə Xocalı haqqında sənədli film nümayiş olunub.

Çıxış edənlər Xocalı soyqırımını barədə həqiqətlərin müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar səviyyəsində qaldırılmasının əhəmiyyətindən, müxtəlif qurumların, xüsusilə Respublika Veteranlar Təşkilatının bu istiqamətdəki

miş sovet ordusuna məxsus 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalı əhalisini vəhşicəsinə qətlə yetirib, soyqırımının ən iyirənc mərhələsi olan izi itirmək kimi mənfur hərəkətlərə də əl atıb, Azərbaycan xalqı, eləcə də bəşəriyyət üçün nadir abidələr nümunəsi olan Xocalı abidələrini də dağıdıblar. Xocalı soyqırımına ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra verilib.

Bu fikirlər Xocalı soyqırımının 28-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 18-də Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatında veteranların, ziyalıların, gənclərin iştirakı ilə keçirilən anım tədbirində səsləndirilib.

Təşkilatın inzibati binasında keçirilən tədbirdə Xocalı soyqırı-

Bu baxımdan Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə “Xocalıya ədalət!” kampaniyası çərçivəsində görülən işlər xüsusi vurğulanıb. Qeyd olunub ki, məhz bu kampaniya nəticəsində hazırda dünyanın bir sıra ölkələri, həmçinin bəzi beynəlxalq təşkilatlar Xocalı qətləməsinin soyqırımı kimi tanınması barədə qərarlar qəbul edib. Ayrı-ayrı dövlətlərdə Xocalı soyqırımı ilə bağlı abidələr ucaldılıb. Bu istiqamətdə aparılan səmərəli işin nəticəsidir ki, hər dəfə faciənin ildönümündə dünyanın bir çox ölkəsində Xocalı qurbanlarının əziz xatirəsi anılır, mitinqlər keçirilir, erməni vəhşiliklərini əks etdirən fotosəkillər, filmlər nümayiş etdirilir. Hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə beynəlxalq aləmdə Xocalı

ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün bizim kifayət qədər hərbi gücümüz, iqtisadi potensialımız və siyasi iradəmiz var. Mövcud status-kvo qəbul edilməzdir və Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin torpaqlarımızdan çıxarılması tələ-

fəaliyyətindən danışılıb, bu istiqamətdə söylərin gücləndirilməsinin zəruriliyini bildiriblər. Nətiqələr işğal altındakı torpaqlarımızın azad olunacağına qəti inam ifadə ediblər.

Qaradağlı kəndinin sakinləri erməni işğalçılarına qarşı qəhrəmanlıqla mübarizə aparıb

Xocavənd rayonunun Qaradağlı kəndi 1992-ci il fevralın 17-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilib, dinc sakinlərə qarşı soyqırımı həyata keçirilib.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, faciənin 28-ci ildönümü münasibətilə Qaradağlı kənd tam orta məktəbində anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə məktəbin müəllim və şagirdləri ilə yanaşı, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri, müharibə veteranları, Qaradağlı kənd sakinləri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Qaradağlı faciəsi qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Xocavənd Rayon İcra Hakimiyyətinin ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Əfsanə Quliyeva, məktəbin direktoru

İngilis Tağıyev, müharibə veteranları və faciə şahidləri çıxış edərək, Qaradağlı kənd özünümüdafiə dəstəsinin düşmənlərə qarşı apardığı mübarizədən, erməni silahlılarının kəndə törədikləri faciədən danışdı.

sakini məcburi köçkün düşüb.

Tahir Ağaməmmədov,
Beyləqan, AZƏRTAC

Sovet ordusunda general-polkovnik rütbəsinə qədər yüksələn ilk və yeganə azərbaycanlı

Sovet ordusunda general-polkovnik rütbəsinə qədər yüksələn ilk və yeganə azərbaycanlıdır. Reyxstaqın divarlarına "Mən Bakıdanam. Leytenant Ağahüseynov" sözünü yazan məhz o olub. Sonralar o, Heydər Əliyevin hərbi məsələlər üzrə köməkçisi işləyib.

Qırmızı Ulduz və biri "Şöhrət" ordeni olmaqla, 23 medal və 8 ordenin kavaleri, Zaqafqaziya Hərbi Dairəsinin HHM qüvvələri komandanı, hazırda Azərbaycan Respublikası Veteranlar Təşkilatının sədri, bir neçə gün öncə 97 yaşını qeyd edən canlı əfsanə Tofiq Yaqub oğlu Ağahüseynovla axar.az-a müsahibəsini təqdim edirik:

- *Böyük Vətən müharibəsi dövründə vəzifəniz düşmənin hava qüvvələrinin kəşfiyyatı, müttəfiqlərin strateji nöqtələrinin hava hücumundan müdafiəsi idi. Bütün bunların öhdəsindən necə gəlirdiniz? Serjantlıqdan general-polkovnikə gedən yolunuz barədə danışın, mümkünsə.*

- Müharibənin başlaması həyatımda dönüş nöqtəsi oldu. O vaxtlar mən tələbə - cavan, arıq bir oğlan idim. Hərbi xidmətə çağırıldım, hərbi komissarlıq isə məni Zenit Artilleriya Məktəbinə göndərdi. Yarım illik sürətləndirilmiş təlimdən sonra mən artıq döyüş tapşırıqlarına hazır idim. Məni şimala göndərdilər. Azərbaycanlı olduğum üçün soyuğa öyrəşmək çox çətin idi. Bizim zenit-artilleriya divizionunun vəzifəsi müttəfiqlər üçün strateji cəhətdən əhəmiyyətli olan Arxangelsk limanını müdafiə etmək idi. Mən tağım komandiri idim. Onlar bombalayır, biz isə dəf edirdik.

Daha sonra divizionumuzu ən vacib strateji nöqtələrə göndərdilər. Bir qədər sonra bizi artıq Jukovun rəhbərlik etdiyi Birinci Belarus Cəbhəsinin tərkibinə daxil etdilər. Mən bir çox mühüm əməliyyatlarda iştirak etmişəm, lakin Varşava və Əlbəttə ki, Berlin əməliyyatı daha çox yaddaşıma həkk olunub, çünki məhz bu döyüş tapşırığını yerinə yetirməklə biz faşist Almaniyası üzərində gözlədiyimiz qələbəni qazana bildik.

- Berlin əməliyyatı haqda danışa bilərsinizmi?

- Berlin strateji hücum əməliyyatı 16 aprel tarixində başladı. Bizim zenit-artilleriya divizionumuzun da daxil olduğu Birinci Belarus Cəbhəsinin vəzifəsi Almaniyanın paytaxtı Berlin şəhərini ələ keçirmək idi. Bir çox döyüş tapşırıqları var idi və mən o vaxt üçün artıq divizion qərargahının rəis köməkçisi idim. Mənə ən çətin döyüş tapşırıqları həvalə olunurdu. Mən divizion üçün yeni dislokasiya yerləri formalaşdırmalı idim. Sadəcə dillə desək, divizion qalırdı, mən isə öndə gedirdim və yeni dislokasiya yeri axtarırdım. Məhz bu səbəbdən Berlinə qədər gedib çıxdım.

May ayının 2-si idi. Həmin günü heç vaxt unutmayacağam. Döyüşlər davam edirdi, amma nizamlı alman qoşunlarının müxtəlif məhəllələrdə və binalarda artıq ağ bayraq asmaları görünürdü. Onlar da bizim kimi bu işin sona doğru getdiyini anlayırdılar.

Mən Reyxstaqa hücumda birbaşa iştirak etməmişdim, amma hücum edənləri mühafizə edən şəxs idim. Reyxstaqa demək olar ki, bir batalyon hücum edirdi. Bu barədə bütün digər məlumatlar yanlışdır.

Hər şey gözlərimin önündə baş verirdi. Mən Reyxstaqı görəndə, o yarıdağılmış vəziyyətdə idi, amma günbəz özü bütöv idi. O, olduqca iri

bina idi. Mən piyada qoşunlarımızın Reyxstaqın divarlarında öz adlarını yazdıqlarını göürdüm. Mən də yaxınlaşdım və orada böyük hərflərlə "Mən Bakıdanam. Leytenant Ağahüseynov" sözlərini yazdım... O hisslərimi sözlə ifadə etmək çox çətinidir.

Müharibədən sonrakı dövrlərdə siz sovet ordusunda xidməti davam etdirdiniz, sonra isə sərhədləri Türkmənistanı, Azərbaycanı, Gürcüstanı, Ermənistanı, daha sonra Qara dəniz və Rostova qədər əraziləri əhatə edən dairə komandanının vəzifələrini icra etdiniz. Siz bu böyük ərazinin hava hücumundan müdafiəsini təmin etdirdiniz. Bu xalqların nümayəndələri ilə, xüsusən də ermənilərlə tez-tez qarşılaşdınızmi? Hər hansı bir qeyri-adi hallar olurdumu?

- Təbii ki! Mən tabeçiliyimdə müxtəlif respublikalardan olan minlərlə hərbi qulluqçunun olduğu batalyona rəhbərlik edirdim. Biz hamımız sıxılmış bir yumruq kimi idik. Heç kəs əsgərləri milliyətinə görə ayırmırdı. Bizim bir vətənimiz və bir ümumi məqsədimiz var idi. Xalqların məhz bu dostluğu sayəsində biz faşistlərin simasında çox güclü bir düşməni məğlub edə bildik. Bu ölkələrin keşiyində durmaq mənim üçün şərəf idi.

Ermənilər də daxil olmaqla, mənim bir çox hərbi xidmət yoldaşım olub. Böyük Vətən müharibəsi dövründə biz onlarla çiysin-çiyinə döyüşürdük. Sonrakı illərə gəlincə isə hazırda tanınmış bir çox insan mənim divizionumdan keçib.

Bizim Ermənistan raket briqadamız dayanırdı, mən tez-tez ora getməli olurdu. Mən çox vaxt Ermənistanın Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi Dəmirçyanla görüşürdüm. O, çox şən adam idi, lətifələri sevir. Baqramyanın bacısı oğlu general Tadevosyan o vaxtlar Ermənistanın OADKYC-nin (DOSAAF) sədri idi. Onunla tez-tez söhbətlər edirdik.

Bir dəfə Ermənistan başıma qeyri-adi hadisə gəldi. Dairə komandanı məzuniyyətdə idi. Ermənistan istiqamətində hava sərhədinin pozulması hadisəsi baş verdi. Mən həmin hərbi təyyarənin vurulması əmrini verməli oldum. Böyük bir qalmaqal yarandı. Bu hadisə barədə Moskvaya da xəbər çatdı, komissiya gəldi. Söhbətlər Brejnevə çatanda, o, mənim hərəkətlərimə haqq qazandırmışdı, çünki hər şeyi protokola uyğun olaraq yerinə yetirmişdim. Bu, Argentinadan uçan hərbi təyyarə idi. Bu məsələyə məxfilik qıfı qoyulmuşdu və onun da müddəti 2010-cu ildə bitib. Bu hadisə barədə heç kəs heç nə bilmir... Bu günə qədər də bilmirdilər... İndi biləcəklər (gülür - red.).

Biz hava məkanını pozan bu hərbi təyyarənin məqsədinin nə olduğunu bilmirdik, lakin Xirosima və Naqasakidəki hadisədən sonra bizə dəqiq göstərişlər verilmişdi.

Mənim dairəmdə xidmət keçmiş, hazırda Azərbaycanda tanınan şəxsiyyətlərə gəldikdə isə, misal üçün, Azərbaycan Respublikasının baş nazirinin keçmiş birinci müavini Abbas Abbasovun adını çəkə bilərəm. O, mənim yanımda serjant kimi xidmət edirdi. Ölkəmizin yeni Baş naziri Əli Əsədov isə mənim sırası əsgərim idi.

- *Bir yerdə xidmət etdiyiniz yoldaşlarınızın və həmkarlarınızın arasında ermənilərin də olduğunu nəzərə alsaq, bu gün həmin ölkədə Qaregin Njdenin simasında nasist tərəfdaşlarının qəhrəmanlaşdırıldığını görəndə nə hisslər keçirirsiniz?*

Bunu qəbul etmək çox ağırdır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu faktı ilk diqqət yetirənlərdən biri biz olmuşuq

və dərhal da işə başladım. Ermənilərin, konkret olaraq Sovet qüvvələrinə qarşı Hitler qoşunlarının tərəfində döyüşən bir adamın - Njdenin qəhrəmanlaşdırılmasına yol vermək olmazdı. Biz veteranlar təşkilatımızın adından Rusiya XİN-ə məktublar yazdıq. Moskvada Njdenin heykəlinin qoyulması məsələsi həmişəlik bağlanıb, amma buna baxmayaraq, Ermənistan ona heykəl qoyuldu. Bu məsələdə ermənilərin məntiqini anlama bilmirəm. Bununla onlar Sovet ordusu sıralarında xidmət edən elə öz hərbi rəhbərlərinin xatirəsinə hörmətsizlik edirlər. Baqramyana və yanında Njdeyə heykəlin qoyulması sadəcə axmaqlıqdır. Axı onlar biri-birilərinə qarşı vuruşurdular...

Heydər Əliyevlə tanışlıq...

Bildiyiniz kimi, mən 1997-2002-ci illərdə mərhum Heydər Əliyevin hərbi məsələlər üzrə köməkçisi olmuşam. Bizim Heydər Əliyevlə 30 illik yoldaşlığımız var idi. Biz onunla 1969-cu ilin yayında tanış olmuşuq. Məni korpus komandiri təyin etdilər və Bakıya gələsi oldum. O ərafədə Heydər Əliyevlə ilk görüşüm oldu.

1975-ci ildə mən sərhədləri Türkmənistanı, Azərbaycanı, Gürcüstanı, Ermənistanı, daha sonra Qara dəniz və Rostova qədər əraziləri əhatə edən dairənin komandanı təyin ediləndə biz Heydər Əliyevlə daha tez-tez görüşməyə, sıx əməkdaşlıq etməyə başladım.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, o aralar mən Çexoslovakiyada da işləyəsi oldum və məni ora məhz Heydər Əliyev yola salmışdı.

Bu, çox heyratəmiz idi...

Bir neçə il sonra Heydər Əliyev SSRİ-nin Politbüro üzvü oldu. Bu, çox yüksək bir vəzifə idi. Mən hər dəfə Moskvaya gələndə ona zəng etməyə utanırdım. Anlayırdım ki, bu cür vəzifə sahibinin ona gələn çoxlu sayda telefon zənglərinə ayıra biləcək vaxtı yoxdur. Amma darıxırdım. Nəhayət, uzun sürən təəddüdün sonra ona zəng etdim. Dəstəyi Heydər Əliyevin köməkçisi qaldırdı. Mən hər şeyi ona anladım və köməkçi mənə şablon bir söz dedi: "Nömrənizi deyiniz, biz sizinlə əlaqə saxlayarıq".

Adətən bu cümlədən sonra 99 faiz hallarda sizə zəng gəlir. Mən də bunu çox gözəl anlayırdım. Bu yüksək vəzifəliyə köməkçilərini bilirsiniz də... (gülür - red.).

Amma səhəri gün mənə həqiqətən də zəng gəldi. Bu, Heydər Əliyev idi. Biz onunla uzun-uzadı söhbət etdik. Bu, çox heyratəmiz idi. O gündən bəri Heydər Əliyev bir dəfə də olsun mənim zəngimi cavabsız qoymayıb. Siz təsəvvür edə bilməzsiniz bunun nə demək olduğunu. O vəzifədə olan bir adam ilə bu qədər ünsiyyətdə olmaq çox müşkül məsələ idi.

Bu, Heydər Əliyevi insan kimi xarakterizə edir. O, hamıdan fərqlənir-

di. Həm peşəkar kadr, həm də gözəl insan idi.

Heydər Əliyevlə 3 saatlıq təkbətək görüş...

Artıq 1994-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan Prezidenti vəzifəsində olarkən məni özü ilə Brüsselə "Sülh naminə Tərəfdaşlıq" proqramının imzalanmasına apardı. Təyyarədə olarkən biz 3 saatdan çox təkbətək müzakirələr apardıq. Söhbətin əsas mövzusu Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin strukturu idi. Axı o dövrlər bizim Silahlı Qüvvələrimiz Heydər Əliyevə sıfır səviyyəsində, dağıdılmış formada əvvəlki hakimiyyətdən miras qalmışdı. Əliyev heç nədən böyük bir ordu yaratmalı idi. Məhz o dövrkü hakimiyyətin ordumuz bu hala salması Qarabağı itirməyimizə gətirib çıxardı. Onlar lazımsız təlimlər, tapşırıqlar, inanılmaz eksperimentlər həyata keçirirdilər. Bunu az sayda adam bilir ki, Qarabağ məhz o dövrün hərbi hakimiyyətinin səhvləri ucubtından işğal olundu.

Bir sözlə, ordumuz didərgin halda idi və biz bu vəziyyətdən çıxış yollarını müzakirə edirdik. Biz təyyarədə detallı şəkildə Silahlı Qüvvələrin strukturunun necə olacağı barədə danışdıq. Biz güclü və möhtəşəm bir struktur yaratmalı idik.

Əliyevin bu addımı məni qürurlandırdı. Brüsseldən qayıtdıqdan 3 gün sonra Heydər Əliyev prosesi işə saldı. Hər şey müzakirə etdiyimiz şəkildə oldu. Bu, mənə qürur verirdi. İllərdir Sovet ordusunda yaşadığım təcrübə Vətənim, dostum üçün gərəkli oldu.

Bizim xəyalını qurduğumuz hər şeyi Heydər Əliyev reallığa çevirdi. O, hərtərəfli insan idi. Onun unikallığı heyran edirdi.

İlham Əliyevin bu addımı göstərdi ki...

1997-ci ildə Heydər Əliyev məni Bakıya çağırırdı və özünün hərbi məsələlər üzrə köməkçisi olmağımı təklif etdi. Əlbəttə ki, razılaşdım. Biz onunla 5 il birgə işlədik. Bu gün Azərbaycanın fəxrinə çevrilən Silahlı Qüvvələri yaratdıq.

Heydər Əliyevin ölümü hər birimiz üçün böyük zərbə oldu. Bu gün onun şərəfli yolunu oğlu İlham Əliyev davam etdirir. Mən onu hələ məktəbli vaxtlarımdan xatırlayıram. O, mənim oğlumla paralel siniflərdə oxuyurdu. 2017-ci ildə İlham Əliyevin tapşırığı ilə mən Azərbaycan Respublikası Veteranlar Təşkilatının sədri vəzifəsini təyin olundum.

O, bir dəfə də olsun məktubumu cavabsız qoymayıb. Bu, sizə tanış gəlir? Mərdlik onun qanıdadır. O, Heydər oğludur - bu qədər.

Sonda mən Axar.az-a minnətdarlığımı bildirmək istədim, çünki illərdir ürəyimdə qalan bu söhbətləri sizin sayınızda danışdım. Sanki o günləri yenidən yaşadım. Çox yaşlanmışam, tez kövrəlirəm...

“Xatirələrdə, ürəklərdə yaşayan yenilməz sərkərdə” mövzusunda vətənpərvərlik tədbiri keçirilib

“Həzi Aslanovun 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 dekabr tarixli Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı Tədbirlər Planı çərçivəsində yanvarın 31-də Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatında “Xatirələrdə, ürəklərdə yaşayan yenilməz sərkərdə” adlı vətənpərvərlik tədbiri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə ulu öndər Heydər Əliyevin, general Həzi Aslanovun təmsalında Böyük Vətən müharibəsində həlak olan qəhrəmanların, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan soydaşlarımızın xatirəsi bir dəqi-

General Həzi Aslanov haqqında müharibə illərində çəkilmiş sənədli film və xüsusi buraxılışlardan fraqmentlər nümayiş olunub, veteranlar cəbhə xatirələrini bölüşüblər.

Həzi Aslanov adına Ordu

müavini İntiqam Babayev tədbirdə çıxış edərək Azərbaycan gənclərinin də “Həzi Aslanovun 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında” Prezident Sərəncamını böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşıladıklarını və bu istiqamətdə silsilə

rib. O, xalqımızın igid oğlu, general-mayor Həzi Aslanovun ömür yolunun Azərbaycan gəncləri üçün örnək olduğunu, Azərbaycanın oğlan və qızlarının qəhrəmanlıqlarının daha geniş təbliğinin vacibliyi vurğulayıb. Faşizm üzərində Qələbinin 75 illiyi ilə əlaqədar Gənclər və İdman Nazirliyinin də Respublika Veteranlar Təşkilatı ilə birlikdə respublikamızın bölgələrində yürüş, marafon, konfrans və görüşlərin təşkil edəcəyi diqqətə çatdırılıb.

Tədbirin sonunda Təşkilatın sədri, general-polkovnik Tofiq Ağahüseynov qarşıdan gələn 2 fevral – Azərbaycan Gəncləri Günü münasibətilə veteranların Azərbaycan gənclərinə ünvanladığı təbrik müraciətini nazir müavininə təqdim edib, tədbirin təş-

qəlik sükutla yad edilib, dövlət himni səsləndirilib.

Müharibə veteranlarının, Müdafiə, Gənclər və İdman nazirlikləri rəsmilərinin, Bakı qarnizonundakı hərbi hissələrin, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin, veteran təşkilatlarının, qəhrəmanın adını daşıyan müəssisələrin, Həzi Aslanovun ailə üzvlərinin, eləcə də gənclərin iştirak etdikləri tədbirdə Respublika Veteranlar Təşkilatı sədrinin müavini, polkovnik Cəlil Xəlilov, yubiley təşkilat komitə-

kilatçılarına minnətdarlığını bildirib.

Anım mərasimində Həzi Aslanov irsinin tədqiqi və araşdırılmasında müstəsna xidmətləri olan Əməkdar incəsənət xadimi, tədqiqatçı-jurnalist Musa Bağirov, general Həzi Aslanovun nəvəsi Emin Aslanov çıxışlarında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlıq ediblər.

“Xatirələrdə, ürəklərdə yaşa-

sinin üzvü, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü polkovnik Abdulla Qurbani xalqımızın qəhrəman oğlunun mənalı ömür və şanlı döyüş yolu barədə ətraflı məlumat veriblər.

İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistləri Əməkdar artist Cahangir Qurbanov və Ağabala Abdullayev yenilməz sərkərdə haqqında vətənpərvərlik mahnıları ifa ediblər.

Gənclər və İdman nazirinin

tədbirlərin həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Nazir müavini Respublika Veteran Təşkilatının gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsində müstəsna xidmətlərini qeyd edib və bu işin bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəyini bildi-

yan yenilməz sərkərdə” adlı vətənpərvərlik tədbiri torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə hər an hazır olan Azərbaycan Ordusunun güc və qüdrətini tərənnümün edən hərbi marşın ifası ilə başa çatıb.

Hər bir veteran bizim üçün əziz və qiymətlidir

Respublika Veteranlar Təşkilatının əməkdaşlarının İkinci Dünya müharibəsinin qocaman veteranları ilə səyyar görüşləri

Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, zamanın qanlı-qadalı sınaqlarından alınıb açıq çıxmış veteranlarımız gənclərimiz üçün örnəkdir. Onların şərəfli həyat və fəaliyyətləri hər birimiz üçün nümunədir.

Azərbaycanda veteran hərəkatının bayraqdaşı olan Respublika Veteranlar Təşkilatı fəaliyyətini günü-gündən daha da artırır. Respublika Veteranlar Təşkilatı ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəallığı ilə seçilməklə yanaşı veteranların yanında dayanır, onların maddi-sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün lazımı tədbirləri həyata keçirir, müvafiq dövlət qurumları ilə yaxından əməkdaşlıq edir, əlaqələrini genişləndirir.

lənilir. Qəhrəman veteranlarımızın maraqlı söhbətləri, qonaqpərvərliyi insanda mübarizliyi, gələcəyə inamı daha da atırır. Şirin, duzlu-məzəli əhvalatlar sanki insanı keçmişə qaytarır, insan əzmini nümayiş etdirir.

məyəcəklərini dilə gətirirlər, Respublika Veteranlar Təşkilatının və rayon Veteran Təşkilatlarının fəaliyyətlərini yüksək qiymətləndirdilər. Onlar həm ölkəmizin Prezidenti cənab İlham Əliyevə, həm də Respublika Veteranlar Təşkilatının rəhbərliyinə göstərilən

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədri general-polkovnik Tofiq Ağahüseynovun müvafiq tapşırığına əsasən Təşkilatın əməkdaşları İkinci Dünya müharibəsinin veteranları ilə görüşür, Qələbənin 75 illiyi münasibəti ilə təbrik edirlər. Onlara maddi yardım və hədiyyələr təqdim olunur. Bu istiqamətdə həyata keçirilən silsilə tədbirlər həm Bakıda, həm də Respublikanın digər bölgələrində uğurla davam etdirilir. Respublika Veteranlar Təşkilatının rəhbərliyinin tapşırığına əsasən Təşkilatın əməkdaşları Yasamal rayonunda qeydiyyatda olan II Dünya müharibəsi veteranları Kuvayeva Klavdiya İvanovna, Nəbiyev Dəməd Məcid oğlu, Muradov Seyfulla Ağabəy oğlu, Mehdiyev Mehdi Səməd oğlu, Dadaşov Azər Tağı oğlu, Kəngərli Ulduz Səttar oğlu, Mikayılov Oruc Cəbrayıl oğlu, Orucov Barat Cahangir oğlu, Rəsulova Zinaida İliniçna, Əhmədov İsmayıl Məmməd oğlu, Quliyev Kazım Seyid oğlu, Şəldiyev Şəmsir Mikayıl oğlu, Daşdəmirov Məmməd Dadaş oğlu, Qaradağ rayonunda Şevaldova Yekaterina Alekseyevna, Pirallahı rayonunda Smetanın Georqiy Pavloviç ilə evlərində görüşlər keçirilmişdir. Veteranların həyat-məişət şəraiti ilə tanış olan nümayəndə heyəti onların problemlərinin həll edilməsi istiqamətində müvafiq qeydlər götürürlər. Səmimi söhbət əsnasında keçdikləri şərəfli döyüş yolu və xatirələri din-

Sevindirici haldır ki, veteranlar hər zaman olduğu kimi, bu görüşlərdə də dövlətçiliyimizə sadıq olduqlarını, gənc nəslin vətənpərvər yetişdirilməsində əllərindən gələnləri əsirgə-

yüksək diqqət və qayğıya görə dərin minnətdarlıqlarını bildirirlər.

Qeyd edək ki, Respublikamızın bütün rayonlarında veteranlarla keçirilən görüşlər əsasında Qələbənin 75 illiyi münasibətilə xüsusi buraxılış hazırlanacaq, mətbuat vasitələrində geniş işıqlandırılacaq.

Azərbaycan nümayəndə heyəti Leningradın blokadadan azad edilməsinin ildönümü tədbirlərində iştirak edib

Azərbaycan nümayəndə heyəti Leningradın blokadadan azad edilməsinin 76-cı ildönümü münasibətilə keçirilən tədbirlərdə iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, baş konsul Sultan Qasimovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nümayəndə heyəti yanvarın 27-də Leningradın faşist blokadadan azad edilməsi münasibətilə Sankt-Peterburq şəhərində keçirilən tədbirlər-

də iştirak edib.

Piskaryov Memorial qəbiristanlığında əklil və gül qoyma mərasimində Baş konsulluğun əməkdaşları, tanınmış ictimai xadimlər, ziyalılar və Sankt-Peterburq "Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyəti"nin sədri Vaqif Məmişovun başçılığı ilə diaspor təmsilçiləri iştirak ediblər. Burada Leningradın azad edilməsi uğrunda həlak olmuş azərbaycanlı döyüşçülərin memorial lövhəsinin önünə də gül dəstələri qoyulub.

Leningradın blokadadan tamamilə azad edilməsinin ildönümündə "Ana-Vətən" heykəlinin olduğu mərkəzi xiyabandakı mərasimdə Sankt-Peterburq qubernatoru Aleksandr Beqlov, Leningrad vilayətinin başçısı Aleksandr Drozdenko, Federasiya Şurası və Dövlət Dumasının deputatları, məhkəmə hakimləri, ictimai təşkilatların nümayəndələri, blokadanı yaşayanlar, veteranlar və şəhər sakinləri iştirak ediblər.

Mərasimdə Federasiya Şurasının spike-

ri Valentina Matviyenko və RF Prezidentinin Şimal-Qərb federal dairəsi üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi Aleksandr Qutsan iştirak ediblər. Tədbir fəxri qarovul və hərbi orkestrin keçidi ilə başa çatıb.

Fəridə Abdullayeva
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Moskva

Vileykedə iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanovun 110 illiyi münasibətilə mitinq-rekviyem keçirilib

Belarusda Həzi Aslanovun 110 illiyi münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilir.

Həzi Aslanovun 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamına əsasən, ölkəmizin Belarusdakı səfirliyi tərəfindən silsilə tədbirlər keçirilir.

Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycanın Belarusdakı səfirliyinin təşkilatçılığı və MDB İcraiyyə

tank briqadasının başında Vileyka, Borisov və Smorqon şəhərlərini azad edən Həzi Aslanov Vileyka sakinləri üçün xilaskar əsgər rəmzidir. Biz böyüməkdə olan gənclərimizi onun nümunəsində tərbiyə edəcəyik.

Tədbirdə çıxış edən səfir Lətif Qəndilov general-mayor Həzi Aslanovun anadan olmasının 110 illiyi münasibəti ilə dövlət səviy-

lərini fəda edib. Səfir qeyd edib ki, xalqımız arxa cəbhədə də qəhrəmanlıq göstərərək Böyük Vətən Müharibəsi zamanı cəbhəni tələb etdiyi yanacağın 80 faizi, sürtgü yağlarının 90 faizi, bundan əlavə isti geyim, ərzaq və silah-sursatla təmin edib.

Səfir Həzi Aslanovun keçdiyi döyüş yolu və qəhrəmanlıqları barədə ətraflı məlumat verib və onun mahir hərbi sərkərdə istedadı nümayiş etdirərək Vileyka şəhərini alman faşistlərdən necə döyüşsüz azad etdiyini tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. Həzi Aslanovun görkəmli xadim olmasını öz sözü ilə deyil 1942-ci il yanvar ayının 13-də "Krasnaya Zvezda" və 1943-cü ildə yenə həmin tarixdə Stalingrad Cəbhəsi "Sın Oteçestvo" qəzetlərində çıxmış məqalələrdən hissələr oxuyaraq tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb.

"Krasnaya Zvezda" qəzeti 1942-ci yanvar ayının 13-də Həzi Aslanov barədə belə yazırdı: "Hərb tarixi Həzi Aslanov və onun döyüş dostları kimi qəhrəmancasına vuruşan əsgərləri görməyib. Düşmənin tankları və piyada qoşunları nə qədər də güclü olsalar, onlar heç vaxt güdrətli komandir Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanovun rəhbərlik etdiyi hərbi hissələrlə müqayisə oluna bilməzlər".

Stalingrad Cəbhəsi "Sın Oteçestvo" qəzeti 1943-cü il yanvar ayının 13-də Həzi Aslanovun qəhrəmanlığını aşağıdakı sözlərlə ifadə edirdi. "Tank əməliyyatlarını piyada qoşunu və artilleriya ilə necə əlaqələndirmək lazım olduğunu Polkovnik Həzi Aslanovun qvardiyasının hissələrindən öyrənmək lazımdır. Qoy Sovet İttifaqı

Qəhrəmanı Həzi Aslanovun döyüş bacarığı bizim digər hissələr üçündə nümunə olsun".

Tədbirdə Müstəqil Dövlətlər Birliyinin İcraiyyə Komitəsi sədrinin birinci müavini Viktor Quminski bildirib ki, keçmiş SSRİ-nin çoxsaylı xalqlarının milyonlarla oğul və qızları bütün ağır sınaqlardan keçərək faşizm üzərində Böyük Qələbənin qazanılmasına həlledici töhfə veriblər.

V.Quminski çıxışının sonunda tədbirin keçirilməsinə görə Səfirliyə təşəkkürünü bildirib, veteranları və tədbir iştirakçılarını qələbənin 75 illiyi münasibəti ilə təbrik edib.

Tədbirdə, həmçinin Vileyka rayon veteranlar təşkilatının rəhbəri Anna Şepelova, Maksim Tank adına Belarus Dövlət Pedaqoji Universitetinin tələbələri, Böyük Vətən müharibəsi veteranları, Azərbaycan diasporunun nümayəndələri və Belarusda təhsil alan hərbiçilərimiz iştirak ediblər.

Tədbir zamanı Azərbaycanın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Belarusda təhsil alan kursantları və pionerlər görkəmli hərbi xadim Həzi Aslanovun abidəsi önündə fəxri qarovulda

dayanıblar. Sonra Vileyka şəhərində yerləşən "Mir" kinoteatrında Həzi Aslanova həsr olunmuş bədii və sənədli filmlər nümayiş etdirilib. Tədbir iştirakçıları filmləri böyük maraqla izləyib və alqışlarla qarşılayıblar.

İştirakçılar Belarusun azad olunmasında iştirak etmiş Sovet İttifaqı Qəhrəmanı olan 14 azərbaycanlının şəkillərindən ibarət stendlə tanış olublar.

Sonda səfirlik tərəfindən ziyafət təşkil olunub. Ziyafətdə Vileyka rayon Veteran Təşkilatının nümayəndələri, Səfirliyin əməkdaşları və Azərbaycan

diasporu iştirak edib. Tədbir Belarusun "belta.by" saytı və MDB İcraiyyə Komitəsinin internet səhifələrində geniş işıqlandırılıb.

Yaxın günlərdə səfirlik tərəfindən Minsk şəhərində Belarusun Böyük Vətən Müharibəsi Tarixi Muzeyində Həzi Aslanovun anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş daha bir tədbir keçiriləcək.

Emil Hüseyinli
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Minsk

Komitəsinin nümayəndələrinin iştirakı ilə Vileyka şəhərində görkəmli hərbi xadim, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, general-mayor Həzi Aslanovun anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə anım tədbiri keçirilib.

Qeyd edək ki, Həzi Aslanov özü tərəfindən bilavasitə azad edilmiş Vileyka şəhərində Azərbaycan diasporunun köməyi ilə görkəmli sərkərdəmizə əzəmətli abidə ucaldılıb. Həzi Aslanovun abidəsi önündə keçirilən tədbirin açılışında Böyük Vətən müharibəsində şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbiri Vileyka rayon İcraiyyə Komitəsinin sədri Oleq Bequnets açaraq bildirib ki, "Baqration" əməliyyatı gedişində 35-ci qvardiya

yəsində tədbirlərin keçirilməsinə dair Prezident İlham Əliyevin Sərəncam imzaladığını tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb və bunun Böyük Vətən Müharibəsində qələbənin 75 illiyi ilə üst-üstə düşdüyünü qeyd edib. Bu isə xalqımızın və dövlətimizin qələbənin 75 illiyinə verdiyi diqqətin tərənnümüdür.

L.Qəndilov bildirib ki, Böyük Vətən Müharibəsi dövründə qələbənin əldə olunmasında Azərbaycan xalqının əvəzsiz xidmətləri olub. Həmin illərdə 600 mindən çox azərbaycanlı cəbhəyə gedib, onların təqribən 300 mini həlak olub, 128 azərbaycanlı isə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülüb. Belarusun azad edilməsi üçün 16 mindən çox azərbaycanlı öz can-

ГЕНЕРАЛ АЗИ АСЛАНОВА КАК ЗЕРКАЛО АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ПАТРИОТИЗМА

В Азербайджане нет человека, который не знал и не гордился бы генералом Ази Аслановым. Дважды Герой Советского Союза стал подлинным национальным героем Азербайджана, таким же, как Кероглы и Бабек. Ази Асланов похоронен в Баку, в Нагорном парке, отсюда вот уже 75 лет, словно видит как живет, развивается его родной край – Азербайджан.

Сейчас, в условиях неофашистских вызовов, особую значимость приобретает знание подлинной истории Второй мировой войны, имен и заслуг героев, отдавших жизнь за свободу и процветание народов Советского Союза. Это наш долг перед поколением, победившим фашизм вопреки огромным трудностям.

Вместе с тем формирование и развитие исторического сознания является важнейшей предпосылкой становления патриотизма, развития патриотических чувств. Ведь патриотизм — оборотная сторона исторической памяти народа. Если удастся теми или иными средствами затушевать эту память, то можно как угодно переписать историю, манипулировать общественным сознанием, формировать поколения, которые смиряются с искаженными геополитическими трансформациями.

В этой связи неизменно следует учесть возможную внешнюю диверсию против устоявшихся канонов патриотизма. Подмывание истоков патриотизма — опасная, изощренная работа, разрушающая со временем основы государства. Часто это делается руками недовольных властью внутренних врагов, так называемой «пятой колонны». История изобилует примерами разрушительной деятельности «пятой колонны». Достаточно напомнить трагическое разрушение Советского Союза. Идеологи перестройки начали именно с дискредитации советского патриотизма, вели систематическую уничтожительную идеологическую работу по отношению ко всему святому, чем гордились советские люди.

Как подчеркивает Президент Азербайджана Ильхам Алиев, «азербайджанское общество — это патриотическое общество... мораль, патриотизм, достоинство и национальная гордость являются национальными ценностями Азербайджана и мы будем защищать их».

Правительство Азербайджана, институты гражданского общества республики неустанно ведут масштабную работу по отражению патриотических идей в системе воспитания, образования, информационной политике.

В этом отношении поучительно участие Азербайджана в Великой Отечественной войне, и знание правды об этом. Азербайджан внес весомый вклад в победу в этой войне. В тяжелые для страны времена Азербайджан являлся главным поставщиком нефти и нефтепродуктов на фронт. Республика производила 80 % топлива страны. Танковые, механизированные части, авиация сражались благодаря бакинской нефти. Более того в Баку выпускались около 130 видов вооружений и боеприпасов. Не случайно Адольф Гитлер стремился на Кавказ, мечтал о Баку. К счастью, враг был остановлен на подступах Азербайджана.

На фронт из Азербайджана ушли 700 тысяч человек, половина из которых героически погибла на полях сражений. За подвиги, совершенные в годы Великой Отечественной войны, 130 представителей Азербайджана были удостоены высокого звания Героя Советского Союза.

К сожалению, поколение ветеранов Отечественной войны у нас потом пополнилось участниками Афганской и Карабахской войны. В период распада СССР наша Республика оказалась в центре международного армянского заговора, была втянута в карабахский конфликт, который привел к оккупации 20% азербайджанских земель Арменией. Более 10 тысяч человек погибли в этом конфликте, был совершен варварский Ходжалинский геноцид, около миллиона людей стали беженцами.

Эти трагические послевоенные перипетии Ази Асланов, конечно, не мог представить. Он свою жизнь отдал за светлое будущее и гармоничное развитие советских людей.

Ази Асланову было суждено с 1939 по 1945г.г. непрерывно воевать. Он погиб 24 января 1945 г. в Лиепайском районе Латвии. Ази Асланов вос-

хищал своих солдат и командиров, и командующего 3-м Белорусским фронтом генерала армии Ивана Черняховского невероятной стойкостью, мужеством, военным профессионализмом. В сложных фронтовых условиях он всегда принимал единственно верное решение. И это приводило к успеху и в оборонительных боях, и в наступательных операциях. Подчиненные любили его за понимание их проблем, за мудрость и веру в неизбежную победу над фашистскими захватчиками.

Если проследить жизненный путь Ази Асланова, то создается впечатление, что он или учился, или служил. Даже при коротких передышках на фронте он старался осваивать новые знания, новый опыт на различных краткосрочных курсах.

Родился генерал 22 января 1910 году в семье рабочего. Отец Ази Асланова умер в 1923 году

и 13 летний мальчик стал чернорабочим, чтобы помогать матери, поддерживать семью. Однако тяга к знаниям была очень большой и он умудрился в 1924 году окончить курсы ликвидации безграмотности. Затем поступил в Закавказскую военно-подготовительную школу № 1 в Баку, которую успешно закончил в 1929 году и был направлен для продолжения учебы в знаменитую Борисоглебско-Ленинградскую кавалерийскую школу. После ее окончания в 1931 году начинается непрерывная служба в Армии. Он проходит путь от командира взвода 15-го кавалерийского полка 3-й Бессарабской кавалерийской дивизии имени Котовского до командира 35-й гвардейской танковой бригады 3-го гвардейского механизированного корпуса, становится генерал – майором.

Уже в период службы Ази Асланов окончил курсы при Военной академии механизации и моторизации РККА в 1933 году. С декабря 1943 по апрель 1944 года учился на краткосрочных курсах при Военной академии механизации и моторизации РККА имени И. В. Сталина.

Ази Асланов был участником Польского похода в сентябре 1939 года и советско-финской войны 1939-1940 годов. Великую Отечественную войну он встретил под Киевом, в составе 10-й танковой дивизии, командовал танковым батальоном. Принимал непосредственное участие в обороне Киева. В феврале 1942 года получил назначение на Крымский фронт, вступил в должность заместителя командира 55-й отдельной танковой бригады. После эвакуации из Крыма в мае 1942 года восстанавливал бригаду на Северном Кавказе.

Уже в июне 1942 года бригада вновь вступила в бой в составе 28-го танкового корпуса 4-й танковой армии на Сталинградском фронте. 19 ноября 1942 года началось контрнаступление советских войск под Сталинградом. В течение суток танкисты Асланова с боями преодолели более 40 километров. 21-го ноября 55-й отдельный танковый полк перерезал железнодорожную линию Сталинград — Сальск. 22-23 ноября, развивая наступление, танкисты Асланова заняли станцию Абганерово и посёлок Верхне-Кумский.

В декабре 1942 года 55-й танковый полк Асланова противостоял передовым частям армии фельдмаршала Манштейна, пытавшимся прорваться к окруженной 6-й армии Ф.Паулоса. В ходе ожесточённых боев в районе Верхне-Кумский танкисты Асланова уничтожили 30 танков, 26 орудий, 50 автомашин и до 2-х тысяч солдат и офицеров противника. За Сталинградские бои Ази Асланову было присвоено первое звание Героя Советского Союза.

Указ Президиума Верховного Совета СССР от 22 декабря 1942 года звучал так: «За образцовое выполнение заданий командования на фронте борьбы с немецко-фашистскими захватчиками, проявленное при этом бесстрашие и героизм, за умелое и мужественное руководство подчинёнными частями», подполковнику Ази Асланову присвоить звание Героя Советского Союза.

Газета «Красная Звезда» от 24 декабря 1942 года писала: «История войн ещё не видела бойцов, так мужественно сражавшихся как Ази Асланов и его боевые друзья. Как бы ни были сильны вражеские танки и пехота им не сравниться с частью руководимой могучим, волевым командиром Героем Советского Союза Ази Аслановым».

В январе 1943 года Ази Асланов был произведён в полковники и назначен командиром 35-й гвардейской танковой бригады 3-го гвардейского механизированного корпуса. 13 января 1943 года газета Сталинградского фронта «Сын Отечества» отмечала: «к тому как увязывать танковые операции с действиями пехоты и артиллерии нужно учиться у части гвардии полковника Ази Асланова. Пусть боевое умение танкистов Героя Советского Союза Ази Асланова будет образцом для всех наших подразделений».

Танкисты Асланова участвовали в освобождении городов Белгород, Сумы, Ахтырка, Полтава, Лебедин, Миргород. В марте 1944 года Ази Асланов был произведён в генерал-майоры танковых войск.

В течение лета и осени 1944 года бригада Асланова участвовала в освобождении городов Вилейка, Минск, Молодечно, Вильнюс, Шяуляй,

Елгава и других. Бригада получила восемь благодарностей Верховного Главнокомандующего. 12 августа 1944 года 35-й гвардейской танковой бригаде было присвоено почётное наименование «Шавлинская». В конце 1944 — начале 1945 года 35-я гвардейская танковая бригада участвовала в блокаде Курляндской группировки противника.

Ази Асланов не дожидаясь до Великой Победы. В представлении командующего 3-м Белорусским фронтом генерала армии Черняховского от 4 июля 1944 года о присвоении Герою Советского Союза гвардии генерал-майору Ази Асланову звания дважды Героя Советского Союза подчеркиваются заслуги в руководстве боевыми действиями бригады и личный героизм в ходе операции «Багратион». К сожалению, только 21 июня 1991 года это представление было рассмотрено. И Герой Советского Союза гвардии генерал-майор танковых войск Ази Асланов вторично был удостоен звания Героя Советского Союза (посмертно).

В Азербайджане стало общепризнанным, что перед лицом новых возможных угроз следует обратиться к урокам истории, опыту предшествующих поколений в борьбе за независимость и свободу. Жизнь таких людей как генерал Ази Асланов является прекрасным примером проявления азербайджанского патриотизма, отличающегося пониманием единства национального и интернационального, азербайджанских и всечеловеческих нравственных ценностей. Шовинизм, узколюбый национализм воспринимался Ази Аслановым как преступление против человечности.

Ази Асланову было бы по душе концепция «азербайджанства», предложенная национальным лидером Гейдаром Алиевым. Ведь эта концепция учитывает объективное единство и вместе с тем многообразие азербайджанской нации. Он бы поддержал политику мультикультурализма, ориентированную на сохранение разнообразия культур. Азербайджан сейчас относится к числу немногих государств, где мультикультурализм приобрел статус государственной политики. Это не только гуманная, но и очень мудрая политика. Она, предотвращая истоки сепаратизма, национальной розни, укрепляет безопасность страны.

Джалиль Халилов, полковник, заместитель председателя Организации ветеранов войны, труда и вооруженных сил Азербайджанской Республики, доктор философии по политическим наукам

Həzi Aslanovun davamçıları olan Azərbaycan tankçıları görkəmli sərkərdənin ata ocağını ziyarət ediblər

İki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları qvardiya general-mayoru Həzi Aslanovun anadan olmasının 110 illiyi ilə əlaqədar yubiley tədbirləri davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, nazirliyin təşkilatçılığı ilə Lənkəranda keçirilən növbəti tədbirlər də ictimaiyyətin nümayəndələri, hərbi qulluqçular tərəfindən görkəmli sərkərdənin xatirəsinə böyük ehtiramın təcəssümü olmaqla yanaşı, həm də gənc nəslin ata-babalarımızın qəhrəmanlıq ənənələri ruhunda tərbiyə edilməsi istiqamətində təqdirəlayiq iş kimi dəyərləndirilib.

Nazirliyin rəsmiləri, Aprel döyüşlərinin və Beynəlxalq Ordu Oyunları çərçivəsində "Tank biatlonu" yarışlarının iştirakçısı olan Azərbaycan Ordusu tankçılarının bir qrupu Həzi Aslanovun ev-muzeyində keçirilən vətənpərvərlik tədbirində generalın həmyerliləri ilə görüşüb, muzeyin ekspozisiyası ilə tanış olub, ədəbi-bədii proqramı maraqla izləyiblər.

Cəbhə bölgələrindən gələn tankçılar respublikanın Əməkdar artisti, mayor Cahangir Qurbanovun ifa etdiyi "Azərbaycan" mahnısının sədalari altında qarşılanıb.

Qəhrəmanın büstü qarşısına gül çələngi qoyulub, xatirəsi əsgəri ehtiramla yad edilib.

Yubiley tədbirlərinin təşkili üzrə komissiyanın sədr müavini, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqaüdcüsü, polkovnik Abdulla Qurbani Müdafiə Nazirliyinin rəhbər-

ni qeyd edib, Ulu Öndərin qüdrətli sərkərdə haqqında fikirlərini tədbir iştirakçılarının nəzərinə çatdırıb: "Həzi Aslanov Böyük Vətən müharibəsində mərdliklə döyüşən, vuruşan Azərbaycan xalqının nümayəndələrindən ən görkəmlisidir. O, bu döyüşlərdə həlak olmuş, ancaq öz vətən-

daşlıq borcunu yerinə yetirmiş, Azərbaycan xalqının hansı yüksək mənəvi xüsusiyyətlərə malik olduğunu dünyaya nümayiş etdirmişdir", "Həzi Aslanov öz qəhrəmanlıq, cəsurluq nümunələri ilə Azərbaycan xalqını dünyada tanıtmış bir şəxsiyyətdir. Həm döyüşçü, həm sərkərdə, general, həm də vətənpərvər bir

etmiş Azərbaycan xalqına yeni qələbə sevincini yaşadacaqlarına söz veriblər.

Belarusun paytaxtından telefon əlaqəsinə qoşulan Minskdəki "Qobustan" Azərbaycan İctimai Birliyinin sədri Baxşı Qənbərov Belarus xalqının da Həzi Aslanovun

sində mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıblar.

Sovet Ordusu sıralarında, vaxtilə Həzi Aslanovun xidmət etdiyi Ukraynadakı hərbi hissələrdən birində zabit kimi həqiqi hərbi xidmət keçmiş, sonralar Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərin iştirakçısı olmuş tankçı İlham Qurbanov, müharibə veteranı Saleh Dostiyev və Biləsuvar rayonundan gəlmiş müəllim Bəhruz Ruffullayev çıxış edərək ehtiyatda olan hərbi qulluqçuların da Azərbaycan uğrunda Ali Baş Komandanın hər bir əmrinə hazır olduqlarını bildirlər.

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı heyəti və Həzi Aslanov adına Lənkəran şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri əfsanəvi sərkərdəyə həsr olunmuş mahnılar, şeirlər ifa ediblər.

"Gənc Aslanovçular"ın çıxışı tədbir iştirakçıları arasında xoş ovqat yaradıb.

Tankçıların "Hər birimiz Həziyik, hər bir əmrə hazırıq!" şüarı ətrafa yayılaraq Həzi Aslanovun ata ocağında böyük qələbəliyə səbəb olub.

Tankçılara muzey ekspozisiyasında nümayiş etdirilən eksponatlar haqqında ətraflı məlumat verilib, birlikdə xatirə şəkilləri çəkdirilib.

Həzi Aslanovun ev-muzeyindən xoş təəssüratlarla ayrılan tankçılar sonra Həzi Aslanov adına Xatirə parkına gedərək görkəmli sərkərdənin abidəsinə ziyarət edib, qarşısına çələng qoyub, qərənfillər düzüblər.

Həzi Aslanovun ata yurdu Gərmətük şəhər tipli qəsəbəsində İkinci Dünya müharibəsində həlak olanların xatirəsinə ucaldılmış abidə-kompleksini ziyarət edən tankçılar burada kənd sakinləri ilə görüşüblər.

Məlumat verilib ki, Gərmətük Lənkəranın ən qədim kəndlərindəndir. 1905-ci ildə erməni daşnakları bu kənddə qətlamlar törədərək kəndi viran etdikdən sonra Həzi Aslanovun babaları buranı məcburi tərək edərək Lənkəran şəhərinə köçmüşlər. Gərmətüklülər keçən əsrin 18-ci illərində erməni daşnaklarına, 1941-1945-ci illərdə faşizmə, Qarabağ müharibəsi başlanan ilk günlərdən isə torpaqlarımıza təcavüz edən erməni quldurlarına qarşı mərdliklə vuruşub, kəndin neçə-neçə igid övladı şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Həzi Aslanovun həmyerliləri bu gün də Azərbaycan Ordusunda Vətənə, xalqa, dövlətə sədaqətlə xidmət edir, hər b sənətinə böyük maraq göstərirlər.

Kənd ağsaqqallarından Sərhəd Məmmədov, Rafiq İbadov, Aşur Əsədullayev, Cəmil İbadov və başqaları çıxış edərək Azərbaycan Ordusuna güvəndiklərini, onun uğurlarından fərh hissi keçirdiklərini dilə gətirib, Vətənimizin müdafiəsində dayanan Azərbaycan əsgərinə bundan sonra da Həzi kimi mərd, qorxmaz, Vətəninə sadıq bir oğul olmağı, hərbi peşələrə səylə yiyələnməyi, Ali Baş Komandanın etimadını nümunəvi xidmətləri ilə doğrultmağı arzulayıblar.

Tankçılar Həzi Aslanovun həmyerlilərini əmin ediblər ki, Azərbaycanın bayrağı etibarlı əllərdədir və işğal altında olan digər ərazilərimiz də müdrik Prezidentimiz, qətiyyətli Ali Baş Komandanımızın rəhbərliyi altında azad ediləcək, respublikamızın ərazi bütövlüyü təmin olunacaq.

liyi adından tədbir iştirakçıları salamlayaraq bildirib ki, ötən il dekabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Həzi Aslanovun 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Həmin Sərəncamda qeyd olunub ki, dünyanın faşizmdən qurtulması uğrunda ağır döyüşlərdə Həzi Aslanov mahir hərbi sərkərdə istedadı nümayiş etdirib və hər b salnaməsində yeni parlaq səhifələr açıb. Onun göstərdiyi misilsiz şücaət və başçılıq etdiyi tank alayının müstəsna rəşadətli torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinə hər an hazır olan Azərbaycan Ordusunun bütün şəxsi heyəti üçün əsl qəhrəmanlıq nümunəsidir. Prezidentin Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin icrası ilə bağlı Müdafiə nazirinin əmri ilə komissiya yaradılıb, Müdafiə, Təhsil və Mədəniyyət nazirliklərinin birgə planı hazırlanıb. Bu istiqamətdə tədbirlər ilin sonunadək davam etdiriləcək.

A.Qurbani xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Həzi Aslanov irsinə həmişə yüksək qiymət verdiyi-

insan, Vətəninə sədaqətlə son nəfəsinə qədər döyüşmüş, həlak olmuş həmvətənimiz Həzi Aslanov bizim üçün daim əziz olub və gələcək nəsillər üçün də əziz olacaqdır!".

Xalq artisti Qabil Quliyev çıxış edərək "Həzi Aslanovun 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" Prezident Sərəncamının iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı general Həzi Aslanovun həmyerliləri tərəfindən də böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılandığını vurğulayaraq, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə Lənkəranlılar adından dərin minnətdarlığını bildirib.

Xalq artistinin təqdim etdiyi rekvizim-kompozisiya böyük maraqla qarşılanıb.

Beynəlxalq Ordu Oyunları çərçivəsində "Tank biatlonu" yarışlarında ölkəmizi layiqincə təmsil edən və dünyanın bir çox ordularının tank heyətlərinə qalib gələn tankçılarımızdan baş gizir Məftun İbrahimov, baş əsgərlər Elvin Rzayev və Əsgər Quliyev yarış təəssüratlarını bölüşüb və bu il də qazanacaqları uğurlarla dünya hər b tarixinə Həzi Aslanov kimi görkəmli bir sərkərdəni bəxş

xatirəsinə həmişə əziz tutduğunu, Belarus torpağında möhtəşəm abidəsinin ucaldıldığını, yubileyə əlaqədar şəhər və rayonlarda tədbirlər keçirildiyini, televiziya kanallarında mütəmadi olaraq verilişlərin təşkil edildiyini nəzərə çatdırıb və burada yaşayan azərbaycanlıların Həzi Aslanov kimi yenilməz sərkərdə ilə qürur duyduqlarını deyib.

Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında xüsusi xidmətlərinə və Silahlı Qüvvələr qarşısında qoyulmuş tapşırıqları yerinə yetirərək fərqləndiyinə görə Prezident Sərəncamı ilə "İgidliyə görə" medalına layiq görülmüş cəsur tankçı Paşa Mehdiyev Lələtəpə fəhrləri adından tədbir iştirakçıları salamlayıb. Həmin döyüşlərdə Həzi Aslanovun hər b elminə gətirdiyi yeniliklərdən, döyüş fəndlərindən məharətlə istifadə edərək düşmən üzərində zəfər çaldıqlarını iftixar hissi ilə xatırlayıb və hər an Aprel döyüşləri zamanı qazandıqları qələbəni təkrarlamağa hazır olduqlarını bəyan edib.

Azad Mərdəliyev, Ceyhun Rüstəmov, Bəhruz Quliyev, Emin Şirinov, Emin İslamov və digər tankçıların işğal altında olan torpaqlarımızın da tezliklə azad ediləcəyinə böyük inam yaradan çıxışları hərərət-lə dəstəklənib.

Cəbhə bölgəsindən gələn qonaqlar Aprel döyüşləri zamanı tankçıların istifadə etdikləri tankçı hərbi geyim nümunəsini muzeyə hədiyyə ediblər. Muzeyin direktoru Cəmil Şərifova Müdafiə Nazirliyinin daim diqqət və qayğısını hiss etdiklərini, muzey fondunun daha da zənginləşdirilməsinə hər cür köməklik göstərdiyini qeyd edərək minnətdarlığını bildirib.

Lənkəran Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vüsal Nəsirli, Lənkəran Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Mikayıl Cəfərzadə Prezident Sərəncamından irəli gələn vəzifələrin qəhrəmanın vətəninə də uğurla həyata keçirildiyini bildirib və Müdafiə Nazirliyinin təşəbbüsü ilə keçirilən vətənpərvərlik tədbirlərinin yetişməkdə olan gənc nəslin tərbiyə-

Çexiya Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Respublika Veteranlar Təşkilatında olub

Azərbaycan Respublikası Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatında Çexiya Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı səfiri cənab Milan Ekertin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə 25 fevral 2020-ci il tarixində görüş keçirilmişdir.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədri, general-polkovnik Tofiq Ağahüseynov qonaqları salamlamış, onlara Təşkilatın fəaliyyəti, ölkəmizdə veteranlara dövlət tərəfindən göstərilən qayğı, Azərbaycanın İkinci dünya müharibəsində iştirakı barədə ətraflı məlumat vermişdir. O, həmçinin Çexiyanın alman faşizmindən azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə soydaşlarımızın göstərdikləri qəhrəmanlıqlardan söhbət açmış, Çexiya və Azərbaycan veteran təşkilatları arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün belə görüşlərin xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulamışdır. Təşkilatın sədri Tofiq Ağahüseynov Qələbənin 75 illiyi ərəfəsində keçirilən bu görüşün əhəmiyyətindən danışmışdır.

İkinci Dünya müharibəsi veteranı general-polkovnik Tofiq Ağahüseynov Çexiyada 7 il hərbi xidməti barədə eləcə də, bu ölkə və çex xalqı ilə bağlı xoş xatirələrini bölüşmüşdür.

Görüş iştirakçılarına milli Azərbaycan diviziyalarının zəfər yolu barədə geniş məlumat verən Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov həmin dövrdə Çexoslovakiya ərazisində, xüsusilə Praqa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə həmyerlilərimizin göstərdikləri şücaətdən bəhs etmişdir. O, İkinci dünya müharibəsi cəbhələrində 30 ay fasiləsiz döyüşlər aparmış, Qırmızı Bayraq və II dərəcəli Suvorov ordenləri ilə təltif edilmiş 416-cı milli diviziyasının Bakıdan Praqaya qədər 5000 km. döyüş yolu qət edərək, Çexoslovakiya ilə yanaşı, daha 5 Avropa ölkəsinin - Rumıniya, Bolqarıstan, Yuqoslaviya, Macarıstan, Avstriyanın faşizmdən azad edilməsindəki şücaətindən danışmış, diviziyanın zabıt və əsgərlərindən 5 nəfərinə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı fəxri adının verildiyini bildirmişdir. Qonaqlara 223-cü milli atıcı diviziyanın 1942-ci ilin yayında Şimali Qafqazdan başlayan döyüş yolunun Ukrayna, Moldova, Bolqarıstan, Yuqoslaviya, Macarıstan, Avstriyadan keçməsi, diviziyanın 1945-ci il mayın 9-da Çexoslovakiyaya daxil olması və mayın 12-də Amerika ordusunun hərbi hissələri ilə görüşməsi yada salınmış, onun döyüşçülərindən 3483 nəfərinin müxtə-

lif orden və medallarla təltif edilməsi, 2 nəfərinə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adının verildiyi bildirilmişdir. Qonaqlara Çexoslovakiyanın azadlığı uğrunda döyüşlərdə fərqlənmiş 77-ci Azərbaycan diviziyası barədə də məlumat verilmişdir.

Səfir Milan Ekert Respublika Veteranlar Təşkilatının sədrinə və sədr müaviniyə səmimi görüşə və ətraflı məlumatlara görə minnətdarlıq etmiş, Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları və ictimai təşkilatları ilə

Çexiyanın müvafiq qurumlarının qarşılıqlı əməkdaşlığının faydalı və arzuedilən olduğunu bildirmişdir. O, Çexiyanın alman faşizmindən azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etmiş bütün insanların xatirəsinin çex xalqı üçün daim əziz olduğunu xüsusi vurğulayaraq, İkinci Dünya müharibəsində faşizm üzərində Qələbənin 75 illik yubileyinin yaddaqalan olacağını qeyd etmişdir.

Görüşün sonunda xatirə şəkilləri çəkilmişdir.

HEÇ KİM UNUDULMUR

2020 - ci il təzəcə girmişdi. Qarsız, yağışsız keçən bu ilki qışın ilk günlərinin birində rayonun Köçəsgər kəndinə getmişdim. Kənddə görməli olduğum işlər gözlədiyimdən asan və tez başa gəldi. Əhval - ruhiyyəmə yaxşı vəziyyətdə geri qayıtmaq istəyirdim ki, köhnə dostum, Köçəsgər kənd sakini, Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçısı Babaxan kişi yadıma düşdü. Yol yoldaşından xahiş etdim ki, maşını onlara sürsün mənə onunla görüşürsün. Mən 5 ya 10 dəqiqəlik görüşmək fikrində olsam da söz - sözü çəkdi. Xeyli oturdum. Söhbətləşdik.

Söhbətimiz gəlib müharibədən düşdü. Babaxan İsgəndərov o günləri xatırlayıb başına gələnlərdən danışdı.

Müharibəyə gedəndə mən altıncı sinifi yenicə qurtarmağıma baxmayaraq 20 yaşın içindəydim. 1942 - ci ilin avqust ayında bizi Tiflisə apardılar. 3 aylıq hazırlıq kursundan sonra döyüş cəbhəsinə göndərdilər. Mən 429 - cu atıcı polkun 52 - ci atıcı diviziyasının 471 - ci avtorotasının tərkibinə düşdüm. İlk döyüş əməliyyatına Mazdok ətrafında başladım.

Bundan sonra sırası əsgər kimi Ukrayna cəbhəsində, Çexoslovakiya, Polşa Macarıstan və Rumıniyanın azad edilməsində, Yaponiya və Çin Xalq Respublikasında xidmətdə olmuşam. Macarıstandakı bir əhvalat heç yadımdan çıxmır. Qızgın döyüşlər gedir, bizdə "irəli" əmri verdilər. Heç 100 metr getməmiş ayağıma güllə dəydi. Oturub çəkməni çıxardım, gördüm güllə ayağımın üstündən girib altından çıxıb. Bu vəziyyətdə yenə əmrə tabe olub birtəhər axsaya - axsaya əsgər yoldaşlarımla arxasınca qaçdım. Onlara çata bilmədiyim üçün yolu azıb gedib bir qamışlığa çıxdım. Mənim çatmağımla qamışlıqdan bir alman əsgərinin çıxması bir oldu. Mən qorxulu - qorxulu tufəngi qaldırıb qışırıdım:

- Dayan o, da əllərini qaldırıb dayandı. Qabağıma qatıb - geri müşahidə məntəqəsi olan çadıra gətirdim. Orada mənə bir at arabası verdilər ki, apar əsiri ştaba təhfil ver, özündə get sancağa yararı sarıtdır. Elə də etdim. Özüm yaralı vəziyyətdə əsir tutub gətirdiyimə görə mənə "İgidliyə görə" medalı ilə təltif etdilər.

1945 - ci ilin may ayında biz Almaniya sərhədlərinə çatanda xəbər yayıldı ki Artıq faşistlər təslim oldu, müharibə qurtardı. Neçə illər davam edən döyüşlərin əzab - əziyyətindən yorulub tənə gəlmiş döyüşçülərin sevincini bu gün adı sözlə izah etmək mümkün deyil. Bircə onu deyə bilərəm ki, hamı biri - birini qucaqlayıb ağlayırdı. Həddi - hüdudu olmayan sevincimiz heç bir sutqa çəkmədi. Komandanlıqdan əmr gəlmişdi ki, elə bu gün axşam Yaponlarla müharibəyə yola düşürük. Rayonumuzdan bir neçə yoldaş idik ki, onlardan da 5 nəfəri elə bizim kənddən idi. Həmişə çalışırdıq ki, ayrılmağa, biri - birimizə həyan olaq, lazım olsa biri - birimizə kömək əli uzadaq. Yolda necə oldusa qarışıqlıq düşdü və mən yoldaşlarımdan ayrı düşdüm. Yaponiyaya çatanda nə qədər axtarsam da onlardan heç birini tapa bilmədim. Gecə naməlum təyyarələr bizim əşalonun mövqeyini bombalamışdı. Hərə canını qurtarmaq üçün bir tərəfə qaçmışdı. Yaponlarla döyüş filan olmadı, onlar bir neçə gündən

sonra sözsüz təslim oldular. Arxayın sərbəst günlərimin birində evə məktub yazdım ki, mən indi Yaponiyadayam yəqin bir müddət burada qalacam. Bir neçə gündən sonra atam Fətullahdan həyəcan dolu bir məktub aldım. Atam yazırdı ki, ay bala biz burada ağlayıb - sızlamaqdan qırılışıq. Sən Yaponiyada arxayın gəzirsən. Sən demə, evimizə mənim ölməyim barədə "qara kağız" gəlib, qardaşım Cavad kimi mənədə yas qurulub. Elə həmin günlərdə kəndimizdən olan yoldaşlarımdan kəndə gələn olub təyyarələrin bizi bombalamasından sonra mənə tapa bilmədiklərinə ətraflı atama danışdılar. Məktubun axırında atam tələb edirdi ki, heç olmasa üç günlüyə də olsa gəl evimizə üzünü görək, sağ olduğuna inanaq sonra hara istəyirsən çıx get.

Elə də elədim. Vəziyyəti komandirime bildirib bir neçə günlük icazə aldım. Kəndə gəlişim bir toy - bayrama çevrildi.

Yəqin bu mövzuda danışmaqdan yorulmuş Babaxan kişi bayaqdan sakitcə oturub bu söhbətləri dinləyən mənim yol yoldaşım, Dövlət İdarələri Həmkarlar İttifaqı Rayon Komitəsinin sədri Vaqif Qasımovla tərəf dönərək soruşdu ki, ay bala sən heç dinmədin kimsən, haralısən, kimlərdənsən?

Vaqif müəllim işlədiyi yeri bildirəndən sonra dedi ki, bayaqdan Siz döyüş yollarınızdan danışarkən Mozdokda döyüşdüyünüzü dediniz. Mənim atam Qəməndər Qasımov da döyüşə həmin cəbhədə başlayıb. Atam cəbhə həyatından çox danışmağı xoşlamasa da hərdən bir həmin illəri xatırlayırdı. İcazə versəniz onun xatirələrindən birini də mənə Sizə danışardım.

Deyərdi ki, Mozdok ətrafı kəndləri faşistlərdən azad edərək yavaş - yavaş irəliləyirdik. Bizim bölük evləri yoxlaya - yoxlaya irəliləyirdi. Evlərin çoxu boş idi. Birdən gözlənilmədən bir evin çardağından pulemyot atəşi ilə bizi güllə - boran etdilər. Xeyli yoldaşımız həlak oldu. Təsədüfən mən yuvarlanıb evin divarının dibinə düşə bildim. Sakitcə evin arxasına keçib çardağa çıxdım. Pulemyotun arxasındakı faşistin bütün diqqəti pəncərədə idi. Mən avtomatı ona tuşlayıb var gücümlə qışırıdım. Alman diksinib geri döndü. Mənim üzümə nə gördüyü sakitcə əllərini qaldırdı. Qabağıma salıb yoldaşlarımla yanına gətirdim. Bizim 6 nəfər yoldaşımızı öldürmüş düşməni o qədər nifrət vardı ki, komandirimiz tapancasını çəkib onu vurmaq istədi. Tez araya girib bu dəfə avtomatı öz komandirimizə tuşladım. Almanın çiyindəki paqonu işarə edərək başa salmaq üçün öz dilimi göstərdim. Komandirimiz faşistə 7 qat söyüş söylərək mənə əmr etdi ki, apar ştaba təhfil ver. Mən alman əsgərinə qabağıma düşərək getməsinini bildirəndə o mənim qarşımda diz çökdü. Həmin ərəfədə yaralanaraq qospitala düşdüyü üçün təqdim olunduğu mükafatları ala bilməyib. Lakin xeyli orden və medalları vardı.

Yaxşı olar ki, Siz bir az da müharibədən sonrakı həyatınızdan danışsınız. Maraqlıdır, axı Siz "həlak olmuş" kimi qeydə alınmışsınız, sonra da müharibədən qayıdıb öz kəndinizdə rahatca yaşamısınız. Bəs bu məsələnin bir sonu olmadımı? Həqiqət üzərə çıxmadımı?

- Sizə deyim ki, doğrusu mən özüm heç maraqlanmadım. Dedim ki, nə olsun o qədər adama "qara kağız" gəlib ki. Mən ki, salamat gəlib çıxmışam. Beləcə başladım işləməyə. Əvvəl kəndimizdə vergi müfəttişi işlədim, sonralar statistika idarəsində inspektor oldum. Evlənilib ailə qurdum, ata mülkündən ayrı məhlədə ev tikdirdim. Oğul - uşaq sahibi oldum. 2 oğlum, 5 qızım dünyaya gəldi. Beləcə həyatım öz axarı ilə rahat davam etdiyi bir vaxtda bir də dedilər ki, Qazax hərbi komissarlığından səni axtarırlar. Fikirləşdim ki, görəsən nə olub, müharibə qurtarandan 60 il sonra mənə kimə lazım olmuşam. Nə isə, getdim hərbi komissarlığa, orada mənə bildirdilər ki, SSRİ Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi Arxivindən sənəin həyatına maraqlanırlar: sağsan, yoxsa həlak olmusan. Sən demə, mənim barəmdə arxivdə iki cür məlumat varmış - müharibədə qəhrəmancasına həlak olmuşam, bir neçə ildən sonra isə müharibə iştirakçısı kimi yubiley orden və medalları ilə təltif olunmuşam, axırda da müharibə veteranı kimi pensiyaya çıxmışam. Mən Müdafiə Nazirliyinə məktub yazdım, başıma gələn əhvalatı onlara bildirdim. Beləliklə müharibə qurtarandan 60 il sonra əsl həqiqət üzərə çıxdı. Bəli, qəribə də olsa Babaxan kişinin başına müharibə illərində belə bir iş gəlib. O dəhşətli illərdə bu cür müəmmallar, ağula sığmayan əhvalatlar o qədər olub ki, bəlkə o müəmmallardan neçəsi indi də sirr olaraq qalır. Ona görə də bu gün - Böyük Vətən Müharibəsində Qələbəmizin 75 - ci il dönümü ərəfəsində müharibə dəhşətlərini öz gözü ilə görmüş, o günlərin ağrı - acısını dadmış minlərlə insanlardan biri olan Ağstafa Rayonu Köçəsgər kənd sakini 97 yaşlı Babaxan İsgəndərov haqqında söz açmağı lazım bildik. Sinəsi orden və medallarla dolu olan Babaxan İsgəndərov bu gün öz əməlləri ilə gənc nəsliyə layiqli nümunədir.

Fərhad Əliyev
Ağstafa Rayon Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının sədri

Artilleriyaçı bakılı Mehdi Mehdiyevin döyüş yolu

Mehdiyev Mehdi Qəni oğlu 1912-ci ildə Bakı şəhərinin Maşağa kəndində anadan olub. 1925-ci ildə Bakı şəhərində 5 siniflik natamam orta məktəbi bitirmişdir. 1933-cü ilin oktyabrında Bakı şəhər Hərbi Komissarlığı tərəfindən hərbi xidmətə yararlı kimi qeydə alınmışdır. Onun oğlu Qəninin söylədiklərinə görə atası Mehdi keçmiş Voroşilov rayonu (indiki Səbail rayonu) Hərbi Komissarlığı tərəfindən 23 iyun 1941-ci ildə müharibəyə çağırılıb. 647-ci ağır artilleriya alayında (Qaubitsa Artilleriya alayı) xidmətə başlamışdır. 1941-ci ilin iyunun 23-dən 1945-ci ilin 25 iyununa kimi 155-ci ağır artilleriya briqadasının heyətinə daxil edilmişdir. SSRİ Ali Soveti RH-nin 25 sentyabr 1945-ci il qərarına əsasən 27 oktyabr 1945-ci ildə ehtiyata buraxılmışdır.

Onunla birlikdə həmin gün Bakıdan 6 min nəfər də cəbhəyə səfərbər olunub. Çağırışçılardan arasında olan polkun komandiri vaxtilə "Paris Kommunası"nda mühəndis kimi Mehdi Mehdiyevlə birlikdə işləmiş. Həmin mühəndisin hərbi rütbəsi Çexoslovakiya uğrunda döyüşlərdə fərqləndiyinə görə komandanlıq tərəfindən yüksəlib. 12 may 1945-

ci ildə Praqada bu komandir Bakıdan onunla birlikdə gələnlərlə tanış olmaq istəyib. Nəticədə, məlum olub ki, 6000 döyüşçüdən cəmi 12 nəfər sağ qalıb. Onlardan biri də bakılı Mehdi Mehdiyev olub. Sağ qalanları 1 oktyabr 1945-ci ildə ordudan tərxis ediblər.

M.Mehdiyev Dnepr çayını keçməsinə görə "İgidliyə görə" medalına layiq görülməsinin maraqlı tarixçəsi vardır. Belə ki, 28 dərəcə şaxtada həmin çayı keçərək rabitə əla-

qəsi yaratmaq lazım imiş. Lakin almanlar Dnepr çayını hədəfə almışlar. Mehdi Mehdiyev "Mən gedərəm" deyərək soyunur və rabitə kabelini belinə bağlayaraq suya atılır. Soyuq suda üzə aşağı 2 km üzərək o biri sahilə kabeli çatdırır. Geri qayıdarkən onu paltarlarla bürüyüblər ki, donmasın. Bu qəhrəmanlıq komandanlıq tərəfindən medalla qiymətləndirilib.

Döyüşlərin qızgın vaxtında Mehdi Mehdiyevin həyat yoldaşını da cəbhəyə çağırırlar. Mehdi komandirə bildirir ki, yoldaşı cəbhəyə getsə onun uşaqlarına baxan olmayacaq. O, lazım gəlsə ordudan qaçmağını da dilə gətirir. Lakin komandir onu bu fikirdən daşıdır və Gəncə şəhərindəki Qafqaz cəbhə komandanlığının qərargahına bu barədə məktub yazır. M.Mehdiyev həmin məktubu Gəncəyə çatdırır. Sonra da həyat yoldaşını hərbi komissarlıqdan Maşağaya anasının evinə aparır. Geriyə qayıdanda xidmət etdiyi hərbi hissəyə gecikir. Komandanlıq buna görə onu cəzalandırmalı imiş. Ancaq onlar Mehdi Mehdiyevi artilleriyaya topçu keçirirlər. Buradan da Mehdi Mehdiyev kimi Praqayadək döyüş yolu başlayır. Mehdi Mehdiyev II və IV Ukrayna cəbhələrinin qüvvələrində döyüşüb. O, marşal İ.Konev və K.Rokossovskinin tabeliyində ağır hərbi əməliyyatlarda iştirak edib.

1941-ci ilin iyunundan 1943-cü ilə kimi 155-ci Ağır Artilleriya briqadasının heyətində Qafqaz cəbhəsində döyüşmüşdür. 1943-cü ilin sentyabrından SSRİ Xalq Müdafiə komitəsinin Novorossiysk 155-ci Ordusunun Topçu-Artilleriya briqadasının 28 oktyabr 1945-ci ildə verdiyi 556 sayılı arayışa əsasən döyüş yerləri və tarixləri göstərilmişdir. Döyüş dövründə aşağıdakı medallara layiq görülmüşdür :

1. II dərəcəli Vətən müharibəsi ordeni (N 3339455, SSRİ Ali Soveti RH-nin qərarı, 11.03.1985).
2. "İgidliyə görə" medalı (N 469056, iyul 1943)
3. "İgidliyə görə" medalı (N 1092234, iyul 1943)
4. "Qafqazın müdafiəsinə görə" - SSRİ Ali Soveti RH-nin 1 may 1944-cü il qərarı. (U N009836, 23.10.1946)
5. "II dərəcəli Vətən müharibəsi" ordeni - SSRİ Ali

Soveti RH-nin 11 mart 1985-ci il qərarı (N3339455)

6. "SSRİ Silahlı Qüvvələrinin 50 illiyi" yubiley medalı - SSRİ Ali Soveti RH-nin 28 mart 1969-cu il qərarı)

7. "Prağanın azad edilməsinə görə" - SSRİ Ali Soveti RH-nin 28 oktyabr 1946-cı il qərarı (N328055)

8. "1941-1945-ci illər Böyük Vətən Müharibəsində qələbənin 40 illiyi" yubiley medalı - SSRİ Ali Soveti RH-nin 12 aprel 1985-ci il qərarı

9. "1941-1945-ci illər Böyük Vətən Müharibəsində Almaniyə üzərində qələbəyə görə" - SSRİ Ali Soveti RH-nin 18 fevral 1946-cı il qərarı

10. I Ukrayna cəbhəsində döyüş xidmətlərinə görə "Təşəkkür fərmanı" (cəbhə komandanı, Sovet İttifaqı Marşalı İ.Konev, general-leytenant K. Kraynyukov, ordu generalı İv.Petrov, iyul 1945)

155-ci Topçu Artilleriya Ordusunun Novorossiysk briqadasının 28 oktyabr 1945-ci il arayışında Sovet İttifaqı Marşalı Ali Baş Komandan İ.Stalinin təşəkkürnaməsi ilə təltif edilmişdir.

*Safa Mövsümov, Aygün Quliyeva
(AMEA Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin əməkdaşları)*

ZAQATALA QADINLARI MÜHARİBƏ İLLƏRİNDƏ

Alman faşizmi üzərində tarixi qələbəmizin 75 illiyi yaxınlaşır. Aylar, illər bir-birini əvəz etdikcə bu qələbəni qazananların döyüş və əmək qəhrəmanlıqları bizim üçün daha da qiymətli olur. Müharibə Zaqatalanın qəhrəman oğul və qızlarını sınağa çəkdi. Müharibənin ilk günlərində minlərlə Zaqatalalı cəbhəyə – faşizmə qarşı mübarizəyə yollandı. Arxa cəbhədə qalanlar da böyük qələbənin əldə edilməsi üçün hər cür məhrumiyətlərə sinə gərərək gecə-gündüz demədən çalışdılar.

Böyük qələbənin əldə edilməsində Zaqatala qadınlarının çox böyük əməyi olmuşdur. Qəhrəman qadınlarımızın bir hissəsi müharibənin ilk günlərindən könüllü olaraq cəbhəyə getmiş, kişilərlə çiyin-niyinə alman faşistlərinə qarşı mübarizə aparmışlar. O illərdəki "Zaqatala" qəzetinin səhifələrində bununla əlaqədar çoxlu yazılara rast gəlmək mümkündür.

Yazıların birində rayon partiya komitəsinin təslimatçısı Səkinə Zamanovanın könüllü olaraq döyüşən orduya getməsindən söz açılır. Qəzetin 1941-ci il 15 iyul tarixli sayında Dövlət Bankı Zaqatala şöbəsinin işçisi Raqojina Yekaterinanın könüllü olaraq cəbhəyə getmək üçün hərbi komissarlığa gəlməsindən bəhs edilir. Qəhrəman qadınlarımızdan Bilqeyş Qasımova da müharibənin ilk günlərindən könüllü olaraq cəbhəyə getmiş, zenit artilleriya hissəsində xidmət etmişdir. O, alman faşizminə qarşı qəhrəmanlıqla vuruşmuş, döyüş sücaətinə görə bir çox orden və medallarla təltif olunmuşdur. Rayonumuzun tanınmış idmançısı Şaziyyə Mustafayeva təyyarəçilik kursunu bitirərək, pilot, radio operator peşəsinə yiyələnmişdir. O, müharibə illərində Yevlax aeroportunda baş operator olmuşdur.

Arxa cəbhədəki qadınlarımız da qələbəni yaxınlaşdırmaq üçün böyük fədakarlıqla çalışmış, yüksək vətənpərvərlik nümunəsi göstərmişdirlər. Qəhrəman ana və bacılarımızın ən parlaq vətənpərvərlik nümunəsi 1941-ci ilin 23 avqustunda onların Sovet Azərbaycanının bütün qadınlarına müraciəti olmuşdur. Müraciətdə deyilir:

– Əziz rəfiqələrimiz, cəbhəyə etdiyimiz yar-

dım çox böyükdür, lakin daha böyük olmalıdır. Vətən müharibəsi cəbhələrində qəhrəmanlıqla vuruşan qardaşlarımıza ana qayğısı və nəvazişi ilə baxmalıyıq.

...Əziz bacılarımız, ən şiddətli şaxtada döyüşçülərimizin və komandirlərimizin isti paltarla təmin edilməsi sizdən asılıdır. Öz əlimizlə onlar üçün isti paltar tikək, corab, əlcək toxuyub göndərək.

...Azərbaycan qadınları! Xalq Müdafiə Fondu yaratmaq uğrunda qüdrətli hərəkət bütün ölkəni bürümüşdür. Artıq vəsaitimizi, qiymətli şeylərimizi-qızıl, gümüş əşyalarımızı, misimizi, qalayı-

mızı, nikelimizi-cəbhəyə lazım olan hər şeyimizi bu fonda verək. Şübhə yoxdur ki, Vətən müharibəsinin bu ciddi zamanında Azərbaycan qadınları ümumxalq işinə öz paylarını verəcəklər.

Bu müraciətnaməni imzalayan biz, aşağıdakı qadınlar müdafiə fonduna göstərilən əşyaları veririk:

Aslanova Çimnaz – 1 qızıl qol saati, 1000 manat pul

Əlizadə Zeynəb – 1 qızıl qol saati

Babazadə Leyla – 2 qızıl üzük, 1000 manat pul, mis qablar

Sultanova Hökümə – 1 qızıl üzük, 1 gümüş stəkanaltı, mis qablar.

Cəfərova Əminə – 1 qızıl üzük, gümüş qablar
Xanməmmədova Leyla – 6 gümüş çay qaşığı, 500 manat

Nəsirova Ceyran – 1 qızıl üzük, gümüş qədəhlər, mis qablar

Məmmədova Əzizə – 1 qızıl üzük, 6 gümüş bıçaq, 300 manat pul

Kərimova Firuzə – 1 cüt qızıl sırğa, 1 sap qızıl pul, 1 qızıl monoqramma, üstündə brilyant qaş olan 1 sancaq, 6 yaqut daşı

Siyahıda Əliyeva Sara, Quliyeva Rəhilə, Əsrəfova Məsumə, Babayeva Səriyyə, Sadıqova Xanımana, Kərimova Zəhra, Tahirova Tahirə, Vəzirova Mədinə kimi onlarca mərd qadınlarımızın adları və onları Müdafiə Fonduna verdiyi qiymətli əşyalar qeyd olunmuşdur.

Zaqatalanı əhatə edən dağların o tayından alman toplarının gurultusu gələn bir zamanda, müharibənin necə nəticələncəyi məlum olmadığı bir vaxtda qadınlarımızın belə təşəbbüslə çıxış etmələri əsl qəhrəmanlıq nümunəsi, qələbəyə olan inamın parlaq təcəssümü idi.

Qadınlarımızın cəbhəyə köməyi, fədakarlığı diqqətdən kənar qalmırdı. Qəhrəman döyüşçülərimiz onlara çoxlu təşəkkür məktubları göndərirdilər. "Zaqatala" qəzetinin 20 sentyabr 1941-ci il sayında belə məktublardan biri verilmişdir. Təşəkkür məktubunda deyilirdi:

– Əziz, doğma bacılarımız!

Bünyadova, Məmmədova, Dərçinova və başqaları! Sizin namuslu əlləriniz ilə qazanılmış böyük və qiymətli "posilka"nızı biz komandanlığın döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirdiyimiz zaman aldığımız. Biz döyüşçülər sizin bizə qarşı bəslədiyiniz səmimiyyətə və mətənətə qarşı sevinc hisslərimizi ifadə etməkdə çətinlik çəkirik.

Hörmətli bacılar! Biz onu yəqin bilirik ki, bizim arxamız qırılmazdır. Xalqımızın diqqətindən silinməyən qəhrəman qoşunlarımız məğlubedilməzdir.

Bütün bu qeyd etdiklərimiz, məqalənin həcmi imkan vermədiyindən qeyd edə bilmədiklərimiz bir daha göstərir ki, Zaqatala qadınları alman faşizminin məhv edilməsində böyük qəhrəmanlıq və fədakarlıqlar göstərmişdilər. Odur ki, bu günümüz üçün görk olacaq bu qəhrəmanlıq və fədakarlıqla fəxr etməyə hər birimizin haqqı vardır.

*Həşim İsmayılov,
Pedaqoji elmlər namizədi,
Azərbaycan Jurnalist Birliyinin üzvü,
"Qızıl Qələm mükafatı" laureatı,
Zaqatala rayonu, Sumaylı kəndi*

ÜÇ HÜNƏR, ÜÇ ŞÖHRƏT ORDENİ

Doğrudanda elə şəxsiyyətlər olur ki, onların cəsurluğunu, qəhrəmanlığını, səmimiyyətini vətənpərvərliyini yaddan çıxarmaq mümkün deyil. Belə insanlar həmişə dərin hörmət və məhəbbətlə xatırlanır.

Azərbaycanın vətənpərvər oğlu həmyerlimiz II Dünya müharibəsində Alman faşistləri ilə döyüşlərdə xüsusi qəhrəmanlıq göstərmiş "Üç şöhrət" ordenli Süleyman Eldarovu Şəki şəhər və rayon ərazisində yaşayan orta və yaşlı nəslin nümayəndələri yaxşı xatırlayırlar.

S.Eldarov 1922-ci ildə Azərbaycanın mədəniyyət və sənətkarlıq mərkəzi sayılan Şəki şəhərində anadan olmuşdur. O II Dünya müharibəsi başladıqdan sonra qısa müddət ərzində topçu heyətinin komandiri olmaqla sovet hərbi sənətinin görkəmli nümayəndələrindən biri olmuş, vətəninin şərəfini göz bəbəyi kimi qorumuşdur. Sözsüz ki, S.Eldarovun həyatı da çox keşməçəçli olmuş, mürəkkəb bir tale yaşamışdır.

Gənc yaşlarında qismətinə odlu alovlu İkinci Dünya müharibəsində iştirak etmək və faşist almaniyasına qarşı gərgin və ağır döyüşlərdə iştirak etmək yazılmışdır.

1943-cü ilin yayı 211-ci nişançı divizionun 829-cu artilleriya alayı Ali Baş Komandanın əmri ilə Kursk döyüşlərində iştirak etməli idi. Kurski şəhərini ələ keçirmək üçün düşmən 50 diviziya 900 min nəfərlik əsgər, on min top 2700 tank və digər zirehli hücum silahlarını toplamışdı.

Myaşenko döyüşçüləri toplayaraq qarşıdakı çətin və həlledici sınaq barədə məlumat verdi. Eyni zamanda o əsgər və zabitlərin düşmənin hücumunu pozmaq, faşistlərin zərbə qruplaşmalarını zəiflətmək məqsədi ilə topçular içərisində şücaətinə və cəsurluğuna görə əvvəlki döyüşlərdə diqqətini cəlb edən topçu heyət komandiri Eldar Süleymanova özünü tutaraq düşməne sərrast atəş açmaq və əks hücumla onların dayandırılmasını tələb etdi.

Gənc 21 yaşlı topçu bölüyünün komandiri deyilənlərə diqqətlə qulaq asır və faşistlərə olan nifrət dolu qəzəbini gizlətmirdi. Alay komandirinin onun əvvəlki döyüşlərdə müvəffəqiyyətlər əldə etdiyini söyləməsi E.Süleymanovu daha da döyüşə ruhlandırdı.

Eldarov Süleyman adını eşidən kimi əsgər dərhal ehtiramla sranın qabağına çıxdı. Eşidirəm yoldaş podpolkovnik

Myaşenko özünü bataryaya komandirinə tutdu:

- Yoldaş Zaytsev Siz Eldarovu təbrik etməsinizmi?

- Bəli, yoldaş polkovnik. Eldarov ötən döyüşlərdə fərqləndiyi üçün "İgidliyə görə" medalı ilə təltif olunmuşdur.

Podpolkovnik Zaytsev ortaboylu yarasıqlı, qartal baxışlı əsgəri diqqətlə süzərək gülümsəyir və deyir: Eldarov Sizin topçularınız düşməne sərrast, həmçinin sarsıdıcı zərbələr endirir. Güman edirəm ki, Kursk döyüşlərində də düşməne aman verməyərək nümunəvi döyüşlər göstərəcəksiniz.

Baş serjant topçu alayın komandiri S.Eldarov oldu yoldaş komandir deyərək cəsərlə təzim etdi.

Həmin axşam S.Eldarovun rəhbərlik etdiyi topçular bölüyü Almanların ən güclü qoşun hissələri ilə üz-üzə dayanmışdılar. O topçu heyətinin üzvlərini başına toplayır. Onlar beş nəfər idilər: Süleyman, Rudenko, Əjdər, Bandarenko və Lifanov.

Süleyman Eldarov döyüş yoldaşlarına həyəcanla ciddi tapşırıq verir və deyir öldü var, döndü yoxdur. Görək düşmənlərə gücümüzü göstərək, almanları piyada qoşunlarının irəli çıxması bizim düzgün mövqə seçməyimizdən və sərrast atəş açmağımızdan asılıdır.

Həmin gün səhərə yaxın Süleyman topunun arxasında ayıq-sayıq dayanmışdı. O qarşıdakı coxsaylı düşmən sənərlərindən bir an belə gözünü çəkmir, həlledici anı gözləyirdi.

Artıq 3 gün idi Kursk ətrafında qanlı döyüşlər davam edirdi. Topçu alayına yaxınlıqda yerləşən Trisna kəndini faşistlərdən geri almaq əmr edilmişdir. Düşmən əsgərlərinin bir-birinin ardına düzülüb sıraları hərəkətə gələrək hücumu başlayarkən qabağa soxulmaq istəyən düşmən tankları bu dəfədə Süleymanın diqqətindən yayınmadı. O atəş əmrini eşidən kimi, topun mərmisini nişançısına tuşladı və bir anda sərrast atəşlə düşmən tankını od bürüdü. Bu zaman nişançılarının pulemyot atəşi qaçıb canlarını qurtarmaq istəyən düşmən əsgərlərinə aman vermirdi. Süleyman baxışlarını 2-ci tanka zilləmişdi. Bu dəfədə mərmii düz hədəfə dəydi. Amma aldığı qəlpə yaraları onu taqətdən salmışdı. Artıq topçu özündə deyildi. Bu zaman onun silahdaşı və döyüş yoldaşı Rudenko dostunu zorla topdan ayırır.

Süleyman Eldarov çoxlu qan itirmişdi, gözlərini açanda özünü səhra xəstəxanasında gördü. Başının üstündə bataryaya komandiri M.Zaytsevin dayandığını görüb istədi ayağa qalxсын lakin bacarmadı.

Süleyman həyəcanla bəs topçu yoldaşlarını Bandarenko, Lifonov, Şuşalı dostum Əjdər haradadır?

Komandir susurdu.

Deməli onlar qəhrəmancasına həlak olmuşdular. Süleyman təəssüflə dilləndi, Əjdərin dilindən düşməyən bir bayatını kövrək səslə yavaşca pıçıldadı

Dağ başında qara bax

Üstün alan sara bax

Aləm cənnətə dönsə

Mənə xoşdur Qarabağ

Və dostlarının intiqamını düşməndən alacağına özünə söz verdi. Üç gün keçəndən sonra artıq Süleyman özünə gəlmişdir. O dərhal xidmət etdiyi doğma alaya qayıtdı. Bataryaya komandiri Süleymanı öz doğması və əzizi kimi gülürüzlə qarşıladı. Təbrik edirəm səni Eldarov Kursk döyüşlərində göstərdiyin fədakarlığa görə üçüncü dərəcəli şöhrət ordeninə layiq görülmüşün.

1943-cü ilin payızında Ukrayna cəbhəsində qızgın döyüşlər davam edirdi, artıq düşmən qüvvələri bir-birinin ardınca məğlubiyyətlərə düşür olurdular.

Süleyman Eldarov müzəffər ordu ilə birlikdə öz qrupunu Dneprə qədər götürüb çatdırmışdı. Artıq Dnepr çayını keçmək və Ukraynanın paytaxtı Kiyev şəhərini düşməndən azad etmək üçün əməliyyatlar davam etdirilirdi.

Topçu alayına bölük komandiri tərəfindən mühüm və təxirəsalınmaz tapşırıq verilmişdir. Kiyev-Jitomir yolunda düşmən hücumlarının qarşısı alınmalı, beləliklə piyadaların irəli çıxması üçün yol açılmalı idi. Süleymanın topçu heyəti bu dəfədə əsl hünər göstərdi. Həmin döyüşdə alman faşistləri on tank və xeyli canlı qüvvə itirdilər. Tankların dördü şəxsən Süleyman Eldarovun top zərbəsi ilə məhv edilmişdir. Bu igidliyə görə S.Eldarovun sinəsinə ikinci dərəcəli şöhrət ordeni taxıldı. Bu zaman gənc topçu alay komandiri Myaşenkonun sözlərini yadına salıb qürurla gülümsünür və deyir "Mən indi bildim, cavan oğlan "Azərbaycana odlar yurdu deyənələr yanlışdırlar."

Nəhayət Çexoslovakiyanın alman faşistlərindən azad edilməsi uğrunda gedən ağır döyüşlərdə həmyerlimiz Azərbaycanın igid oğlu Süleyman Eldarovun son inamlı qələbələri daha yadda qalan və yaddaşlardan silinməz oldu.

Çexoslovakiyanın Moroviya adlanan qədim vilayətini faşistlər strateji mərkəz olaraq həmin ərazini əldən vermək istəmişdilər. Bu şəhərdə saxlanılan hərbi sursatlarla ordunu təchiz edirdilər.

1945-ci ilin soyuq, şaxtılı fevral ayında, günlərin birində Süleyman Eldarov bataryaya komandirinin yanına çağırılır, əvvəlcə mövcud əməliyyat şəraitini ona tanış edərək Moroviyaya yol açmaq, Praqa istiqamətində irəliləmək üçün qarşıdakı tərənin alınmasının vacibliyini cəsur topçuya izah edərək tərədə yerləşdirilmiş düşmən tanklarına həmlə edə biləcəklərini o yer bizim əlimizdə olsa, uğur-

lu əməliyyatlar üçün piyadalara yol açmaq mümkün ola bilər yoldaş: Eldarov dedi. Sonra komandir sözünü davam etdirərək onu da qeyd edim ki, bu çox təhlükəli bir əməliyyatdır.

Süleyman Eldarov komandirin əməliyyatla bağlı tövsiyyə və tapşırığını diqqətlə dinləyib, cəsərlə cavab verir mənəm başçılıq etdiyim heyət bu işin öhdəsindən gələ bilər yoldaş bölük komandiri deyərək sağ əlini qaldıraraq rəsmi təzim edib, əmrin yerinə yetirilməsinə hazır olduğunu bildirir.

Bu zaman komandir bir daha dilə gələrək Süleyman Eldarova xatırladır ki, unutma ki, düşmən bu əməliyyatdan duyduq düşsə, kiçik bir ehtiyatsızlıq alayda, taboruda zərbəyə məruz qoya bilər.

Qorxmaz Azərbaycan oğlu cəsur topçunu inadından döndərmək mümkün olmadı. Onlar vəziyyəti bir daha diqqətlə öyrəndilər. Eldarovla bərabər ikinci topçu heyətinin də əməliyyatda iştirakı məqsədə uyğun hesab edildi. Eyni zamanda kəşfiyyatçı qrupunda onlara qoşulmasına göstəriş verildi.

Alınması vacib olan tərəyə yol yaxındakı kəndin içərisindən keçirdi. Gecədən xeyli keçmiş artıq saat ikidən ötmüşdü. Cəsur və qorxmaz döyüşçü Süleyman Eldarov faşistlərin kəndin içərisindən keçən yolları ciddi nəzarət altında saxladılarını çox yaxşı bilirdi. O dərindən gözəlindən ayırmadan kəndin içərisində keşikçilərin həddindən çox olduğunu görüb, dodağının altında Sizi lənətə gələsiniz dedi və komandirin axırını xəbərdarlığını əbəs yerə deyilmədiyini xatırladı.

Eldarov son anda vəziyyəti ümidsiz gördükdə ya geri dönməli,yaxud da topları sıradan çıxarmalıyıq ki, düşmənin əlinə keçməsin. Düşmən duyduq düşsə bilər". İkinci səs gənc topçunu bu fikirdən geri çəkilməyə çağırırdı. Xeyr, belə olmaz. Türk oğlu ən çətin zamanlarda belə çıxış yolunu bacarmalıdır, Süleyman vaxt itirmədən topçu yoldaşı Petrovla və başqa yoldaşları ilə bir daha məsləhətləşdi. Bu zaman kəşfiyyatçılar köməyə gəldilər. Soyuqdan, şaxtadan özlərini belə hiss etməyən keymiş gözətçilərini zərərsizləşdirmək aradan götürmək çətin olmadı. Artıq tərəyə gedən yol açıq idi. Düşmən gözlənilməz savaştan özünü itirmişdir.

Eldarovun topunun güllələri və mərmiləri düşmən tanklarını bir-birinin ardınca sıradan çıxarır, gecənin qaranlığında göyə ucalan alov və tüstülər, partlayışlar faşistləri vahiməyə salmışdır. Cəsur komandirin bir-birinin ardınca səslənən top atəşləri alayın döyüşçülərini hərəkətə gətirdi. Bir azdan düşmən əsgərləri sovet əsgərlərinin avtomat və digər silah növlərindən yağdırılan güllələrə, top mərmilərinə davam gətirməyib tutduqları mövqeləri tərk edərək qaçmağa başladılar. Səhərə yaxın almanlar kəndi və strateji mövqə sayılan tərədəki mövqelərini qoyub qaçdılar. Döyüş meydanında yanmış faşist tankları qaralırdı. Bataryaya komandiri Zaytsev Süleymanı bağına basdı-sağ ol Eldarov, dedi-əsl qəhrəman kimi vuruşdun. Artıq Çexoslovakiyanın paytaxtına gedən yol açıqdır.

Azərbaycanın igid oğluna eşq olsun. Səni birinci dərəcəli şöhrət ordeninə təqdim etmişik. Həmyerlimiz igid Azərbaycan oğlu, Eldar Süleymanov yuxarıda qeyd etdiyi kimi böyük vətən müharibəsində topçu heyətinin komandiri olaraq Kurskda, Oryolda, Dneprdə, Karpat dağlarının ətəklərində, habelə Çexoslovakiyada gedən döyüşlərdə xüsusi qəhrəmanlıqlar göstərmişdir.

Artıq odlu, alovlu ölüm-dirim II Dünya müharibəsi başa çatmış, faşist almaniyası darmadağın edilərək məğlubiyyətə düşmüşdür.

S.Eldarovun xidmət etdiyi alay qurbanlar bahasına vətəninə faşist pəncəsindən xilas etdi Moskva, Qızıl Meydan

1945-ci il 24 iyun. İlk qələbə rəsmi keçidi. Üç şöhrət ordenli Azərbaycan oğlu Süleyman Ələsgər oğlu Eldarov qalib sovet döyüşçüləri ilə bir sırada inamla addımlayır. Bu tənənəli anlarda qanı bahasına azad etdiyi yerlər Kursk, Oryol ətrafı, Dnepr, Karpatın ətəkləri, Çexoslovakiya torpağı bir daha qəhrəmanın gözlərinin önündə canlanır. Uzun illərdən bəri ilk dəfə Süleyman Eldarov açıq və aydın səma altında topların yaylım salam atəşini eşitdi, İndi bu səslər, müharibədən yox qələbədən xoşbəxt günlərimizdən xəbər verirdi.

Süleyman Eldarov Azərbaycana sinəsi üç şöhrət ordenli 9 igiddən biri kimi ana hüzuruna alını açıq üzünə qayıtmışdı.

Misilsiz qəhrəmanlıq göstərən əsgər öz doğma vətəninə doğulduğu Şəki şəhərinə qayıtdıqdan sonra, otuz ildən artıq xidmət sahəsində sevdiyi sadə bir peşədə çalışmışdır.

Həqiqətən o adam şanslıdır ki, sevdiyi peşə ilə məşğuldu və birdə ürəyincə olan ailəyə sahibdir. Bu ikisi bir yerdə insanın xoşbəxt və həyatından məmnun olması üçün kifayətdir, məhz S.Eldarov belə insanlardandır.

Qəhrəmanımız özündən sonra cəmiyyətimizə layiq, sağlam düşüncəli, tərbiyəli iki oğlu övladı, üç qız övladı ərəşəyə yetişib. Əli insanların sağlamlığının keşiyində dayanaraq həkim peşəsinə yiyələnmiş, Məmməd mühəndisdir. Qızlar hərəsi bir evdə öz xoşbəxtliyini taparaq atalarının vətən uğrunda göstərdiyi qəhrəmanlıqlar haqqında övlad və nəvələrinə söhbət açır, vətənpərvər insanların heç vaxt unudulmadığını daima qəlpələrdə yaşadıklarını söyləyirlər.

Mübarizələrlə dolu mənəli bir ömür yaşamış Süleyman Ələsgər 1994-cü ildə dünyasını dəyişmişdir.

Öz xalqına və qəhrəman oğullarına daima dəyər verən Azərbaycan Dövləti eləcə də, Şəki şəhər İcra Hakimiyyəti S.Eldarovun II dünya müharibəsində Alman faşistlərinə qarşı mübarizədə göstərdiyi igidliyi eləcə də Azərbaycan xalqının adını ucalara qaldırdığına görə, xalqına bağlı olan S.Eldarovun adının əbədiləşdirmək üçün Şəki şəhərində yerləşən küçələrdən birinin onun adına verilməsi barədə rəsmi sərəncam imzalanmışdır.

Bu gün gənclərimizin milli mənəvi dəyərlər və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasında Süleyman Ələsgər oğlu Eldarovun ömür yolunu örnək kimi qəbul edilir və bizlər tərəfindən daima təbliğ edilməkdədir.

Eyni zamanda Şəki rayon Veteranlar Təşkilatının rəhbərliyi olaraq Süleyman Ələsgər oğlu Eldarovun vətən uğrunda göstərdiyi qəhrəmanlıqlarını, şəxsiyyətinin ucalığını – II Dünya müharibəsinin başa çatmasında 75-ci il dönümü ərəfəsində xatırlamaq, onun-nəsillərə örnək olan dəyərli və mənəli ömrünü bir daha anmaq istədik.

*Vaqif Nurqələm oğlu Əhmədov
Şəki şəhər Müharibə, Əmək və Silahlı
Qüvvələr Veteranlar
Təşkilatının sədr müavini*

Qəhrəman veteranlarımız

Hörmətli Əli müəllim,

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatı və şəxsən öz adımdan 100 yaşınızın tamam olması münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

İkinci Dünya Müharibəsi illərində Belarusiyanın faşist işğalçılarından azad olunması uğrunda gedən hərbi əməliyyatların fəal iştirakçısı kimi şərəfli döyüş yolu keçmişsiniz. Vətən qarşısındakı xidmətlərinizə görə orden və medallarla təltif olunmuşunuz.

Hörmətli Əli müəllim,

Sizi bir daha yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Böyük Qələbənin 75 illiyi ərəfəsində Sizə bundan sonra da möhkəm cansağlığı arzulayıram. Siz müharibə veteranı kimi gənclərimiz üçün örnəksiniz.

Hörmətlə,
Tofiq Ağahüseynov
general-polkovnik,
Azərbaycan Respublikası Müharibə,
Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları
Təşkilatının sədri

Hörmətli Məmməd müəllim,

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatı və şəxsən öz adımdan 100 yaşınızın tamam olması münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

İkinci Dünya Müharibəsi illərində Kırdan Berlinədək, Ukraynanın, Belarusiyanın və Macarıstanın faşist işğalçılarından azad olunması uğrunda gedən hərbi əməliyyatların fəal iştirakçısı kimi şərəfli döyüş yolu keçmişsiniz. Vətən qarşısındakı xidmətlərinizə görə çoxlu sayda orden və medallarla təltif olunmuşunuz.

Hörmətli Məmməd müəllim,

Sizi bir daha yubileyiniz münasibətilə təbrik edir, Böyük Qələbənin 75 illiyi ərəfəsində Sizə bundan sonra da möhkəm cansağlığı arzulayıram. Siz müharibə veteranı, eləcə də ziyalı kimi gənclərimiz üçün örnəksiniz.

Hörmətlə,
Tofiq Ağahüseynov
general-polkovnik,
Azərbaycan Respublikası Müharibə,
Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları
Təşkilatının sədri

Уважаемая Магиамал Низаметдиновна,

От имени Организации Ветеранов Войны, Труда и Вооруженных Сил Азербайджанской Республики и лично от своего имени сердечно поздравляю Вас с Днем Рождения. С грандиозным юбилеем - 100 лет.

В годы Великой Отечественной Войны Вы прошли славный боевой путь в зенитно-артиллерийских частях Украинского фронта обороняя воздушное пространство от налётов авиации противника.

Уважаемая Магиамал Низаметдиновна, В преддверии 75 летия Великой Победы желаю Вам крепкого здоровья, долгих лет жизни и благополучия.

С уважением,
Тофиг Агагусейнов
генерал-полковник,
Председатель Организации Ветеранов Войны, Труда и Вооруженных Сил Азербайджанской Республики

AMEA-nın Tarix İnstitutu İkinci Dünya müharibəsinin tarixini yeni səpkidə araşdırır

“Azərbaycan xalqının zəkasının faşizm üzərində qələbədə mühüm rolu var. Böyük Azərbaycan alimi Yusif Məmmədəliyevin yüksək oktanlı yanacaq ixtira etməsi ilə İkinci Dünya müharibəsində böyük dönüş yarıdı. Bakı nefti və Yusif Məmmədəliyevin mühüm ixtirası olmasaydı, 1941-1945-ci illər müharibəsi qələbə ilə sona çatmaz və dünya faşizm bəlasından xilas olmazdı”, - deyər akademik bildirib.

Daha sonra Gənclər və İdman Nazirliyinin əməkdaşı Günay Rəhimova qeyd edib ki, “Tarixin canlı səhifələri” adlı gənclər festivalının məqsədi gəncləri vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etmək və xalqımızın tarixini onlara əyani olaraq çatdırmaqdır.

Qeyd olunub ki, faşizm üzərində qələbəyə həsr olunan festival Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı və Tarix İnstitutunun elmi dəstəyi ilə keçiriləcək. Layihənin elmi məsləhətçisi isə Yaqub Mahmudovdur.

Görüşdə, həmçinin Tarix İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor müavini Cəbi Bəhramov, rejissorlar Mikayıl Mikayilov və Tural Mustafayev, təşkilat komitəsinin üzvü Elnur Abbasquliyev də iştirak ediblər.

Mayın 5-də Bakı şəhərində faşizm üzərində qələbənin 75 illiyinə həsr olunan “Tarixin canlı səhifələri” adlı VIII gənclər festivalı keçiriləcək.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Tarix İnstitutundan AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu fikri müəssisənin direktoru, akademik Yaqub Mahmudov institutda keçirilən görüşdə səsləndirib.

Görüşdə Yaqub Mahmudov deyib ki, sovet dönmində qəsdən cəmiyyətə yalançı tarix sırıyıblar, ona görə də hazırda Azərbaycan tarixi yenidən araşdırılır. İnstitutda “Azərbaycanın sovet dövrü tarixi” şöbəsi fəaliyyət göstərir. Elmi müəssisə İkinci Dünya müharibəsinin tarixini yeni səpkidə araşdırır.

Bakıda “Böyük Vətən müharibəsi qəhrəmanları” layihəsi start götürüb

Rusiya İnformasiya və Mədəniyyət Mərkəzinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirlər ki, İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin 75 illiyinə həsr olunan bu layihə çərçivəsində ölkənin məktəblərində açıq dərslər keçiriləcək.

Böyük Qələbə bayramı ərəfəsində keçmiş SSRİ xalqlarını şübhəsiz ki, ümumi şüar birləşdirəcək: “Qələbə hamı üçündür!”

“Vöyük Vətən müharibəsi qəhrəmanları” layihəsi Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyinin və Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə “Rossotrudniçestvo”nun ölkəmizdəki nümayəndəliyi tərəfindən həyata keçirilir.

Layihə çərçivəsində Bakı şəhərindəki 91 nömrəli orta məktəbdə təşkil edilmiş ilk açıq dərs Böyük Vətən müharibəsinin iştirakçısı Məzahir Abbasova həsr olunub. Əməkdar təyyarəçi müharibədən sonra həyatını Böyük Vətən müharibəsi tarixinin elmi tədqiqatlarına, əsl qəhrəmanlıq göstərən, lakin çoxlarının tanınmadığı müharibə iştirakçılarının bioqrafiyasının öyrənilməsinə həsr edib.

Açıq dərsi Azərbaycanın Rus İcmasının təmsilçisi, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü Georgi Zapletin aparıb.

Allah rəhmət eləsin

Respublika Veteranlar Təşkilatı və Yasamal rayon Veteranlar Təşkilatı İkinci Dünya müharibəsi veteranı Nəcəfov Məmmədnəbi Şükür oğlunun vəfatından kədərləndiyini bildirir və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Respublika Veteranlar Təşkilatı və Yasamal rayon Veteranlar Təşkilatı İkinci Dünya müharibəsi veteranı İbrahimov Mürsəl Musa oğlunun vəfatından kədərləndiyini bildirir və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Respublika Veteranlar Təşkilatı Zəngilan rayon Veteranlar Təşkilatının sədr müavini Bəşirov Şərif Cəbrayıl oğlunun vəfatından kədərləndiyini bildirir və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Əziz oxucular, “Azərbaycan Veteranı” qəzeti üçün abunə yazıla bilərsiniz!

Qəzetimizə abunə olmaq üçün:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC-nin Səbail filialı

Hesab nömrəsi AZ33İBAZ38090019442437115209

6 aylıq abunə haqqı - 7.5 AZN, 1 illik abunə haqqı - 15 AZN

Qeyd: Əziz və hörmətli oxucular, “Azərbaycan Veteranı” qəzetinə abunə olmaq üçün

“Azərmətbuatyayımı” ASC şöbələrinə, poçtlara, Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatına və

Təşkilatın rayon şöbələrinə müraciət edə bilərsiniz.

Əlaqə telefonları: (012) 440- 21-08 (012) 497- 63-58 (111)

Baş redaktor
Ülvi İBRAHİMLİ

Məsul katib
Şəhla QARAYEVA

Qəzet Ədliyyə
Nazirliyində
qeydiyyatda alınıb.
Təsisçi: Azərbaycan
Respublikası
Veteranlar
Təşkilatının Rəyasət
Heyəti

“Azərbaycan
Veteranı” qəzeti.
VÖEN:
1701285981
verilmə tarixi -
23.11.2011

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,
Kaveroçkin küçəsi, 34
Əlaqə telefonu: 012 440-21-08
e-mail: az.veteran@mail.ru
Dövlət qeydiyyat nömrəsi - 3486
Dövlət qeydiyyat tarixi -
19.10.2011

Qəzet ayda iki dəfə “Azərbaycan Veteranı”
qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılır,
səhifələrin və “Veteran Nəşriyyatı”
mətbəəsində nəşr olunur.

Qiyməti 60 qəpik
Tiraj: 1200